

L'ÚS DE LA FOTOGRAFIA I L'ESCRITURA COM A EINES
SOCIOEDUCATIVES PER TREBALLAR L'AUTOCONCEPTE EN
ADOLESCÈNCIA MIGRADA DE L'ASSOCIACIÓ SAÓPRAT.

Estudiant: **Paula Casaus Burgos**

Tutora: Carolina Martín Piñol

Grau Educació Social - Grup: MA

Crus: 2022-2023

Convocatòria: Juny 2023

ÍNDEX

RESUM.....	4
1. INTRODUCCIÓ.....	6
1.2 Justificació.....	7
2. OBJECTIUS.....	9
3. MARC TEÒRIC.....	10
3.1 Escriptura i fotografia com a eines d'intervenció socioeducativa.....	10
3.1.1 Escriptura.....	10
3.1.2 Fotografia.....	11
3.2 Adolescència.....	13
3.2.1 Autoconcepte.....	14
3.3 Processos de migració.....	16
3.4 Percepció social.....	19
3.4.1 Prejudicis i estigmes.....	20
3.5 El paper de l'educadora social.....	22
3.5.1 Principis i competències de els/les educadores socials.....	22
4. MARC CONTEXTUAL.....	25
4.1 SaóPrat.....	25
3. DIAGNÒSTIC.....	27
3.1 Mètode i Metodologia.....	27
3.2 Detecció de necessitats.....	28
Diari de camp.....	28
Taula de categorització.....	29
Entrevista semiestructurada a professionals de l'associació SaóPrat.....	31
3.3 Consideracions ètiques.....	33
4. DESCRIPCIÓ.....	34
5. COMUNICACIÓ, PROMOCIÓ I DIFUSIÓ.....	41

6. CONCLUSIONS	42
7. BIBLIOGRAFIA	44
8. ANNEXOS	49
8.1 Gràfic sobre la migració al 2022.....	50
8.2 Gràfic sobre la migració al 2023.....	51
8.3 SaóPrat	52
Formulari primer contacte	52
Transcripció de la primera trobada – 30 de març	53
8.4 Focus Grup.....	57
8.4.1 Plantilla Consentiment informat	57
8.4.2 Taula d'anonimització i taula de categorització	58
8.4.3 Transcripció Focus Grup.....	59
8.4.4 Material i Imatge.....	65
8.5 Entrevista a una professional de SaóPrat	66
8.5.1 Presentació i material	66
8.5.2 Preguntes	67
8.6 Cronograma.....	71
8.7 Pressupost	72
8.8 Activitats del projecte	73
Activitat 1 - Taller de fotografia	73
Activitat 2 - Taller d'escriptura	75
Activitat 3 – Difusió de l'exposició.....	77
Activitat 4 - Exposició fotogràfica	79
8.9 Avaluació del projecte	81

RESUM

El present treball té com a objectiu principal crear un projecte que emprï tan la fotografia com l'escriptura per treballar l'autoconcepte en la joventut i l'adolescència en situació de migració de l'Associació SaóPrat, al Prat de Llobregat.

Així doncs, s'aborda el concepte de l'adolescència, en general, per acabar aterrant a l'autoconcepte en aquesta etapa evolutiva. També es contextualitza el procés de migració i quina és la percepció social que es té envers aquest. Finalment es puntualitza quin és el rol i competències de l'educació social en els desenvolupament de processos artístics.

En relació amb l'objectiu principal, aquest es pretén donar resposta a través de quatre activitats: un taller de fotografia, un taller d'escriptura i la preparació i l'execució d'una exposició de fotografia.

Pel que fa a la metodologia emparada, s'ha optat pel mètode investigació-acció, més concretament, el paradigma sociocrític. D'aquesta manera, l'itinerari del procés ha estat el següent: en primer moment, la recerca i investigació i la creació d'un projecte que busca generar un canvi en la societat.

Finalment, després de l'anàlisi de la realitat i la creació del projecte, s'ofereixen unes conclusions per establir la viabilitat tant dels objectius plantejats inicialment com del propi projecte.

Paraules clau: Escriitura, Fotografia, Adolescència, Autoconcepte, Migració, Percepció Social, Educació Social.

ABSTRACT

The main objective of this work is to create a project that uses both photography and writing to work on the self-concept of youth and adolescence in a migration situation of the SaóPrat Association, in Prat de Llobregat.

Thus, the concept of adolescence is approached, in general, to end up landing on the self-concept in this evolutionary stage. It also contextualises the migration process and the social perception of it. Finally, the role and competences of social education in the development of artistic processes are highlighted.

In relation to the main objective, this will be answered through four activities: a photography workshop, a writing workshop and the preparation and realisation of a photography exhibition.

As far as the methodology is concerned, it has been chosen the research-action method, more specifically the socio-critical paradigm. Thus, the itinerary of the process was as follows: first, research and investigation and the creation of a project that seeks to generate a change in society.

Finally, after the analysis of the reality and the creation of the project, conclusions are offered to establish the viability of both the objectives initially set and the project itself.

Keywords: Writing, Photography, Adolescence, Self-concept, Migration, Social Perception, Social Education.

1. INTRODUCCIÓ

Tots hem estat adolescents. Hem hagut de passar per aquesta etapa vital de canvis, incerteses, por i rebel·lia contra tot i tothom. En algun punt, un matí, ens hem aixecat amb ganes de menjar-nos el món i minuts més tard, hem sentit que era el món el que ens menjava a nosaltres.

L'adolescència en si és una etapa difícil, enrevessada i punyent. Si ja ho és per a una persona privilegiada del primer món, no podem imaginar-nos com ho és per a un/a adolescent que ha passat un procés de migració i un dia, es troba en un país desconegut i es veu obligat a adaptar-se als nous costums, llengües i realitats, sense més recursos que l'instint de supervivència. Immigrar a l'altra punta del món és una decisió monumental i valenta; ple d'esperança i terror, alt-i-baixos, emoció i intensitat. Hi ha coses noves per aprendre i, sobretot, molt de dolor per aquelles coses que deixen d'existir.

En aquesta etapa, per norma general, l'adolescent té la sensació de ser observat i jutjat pels altres, constantment. Això és només una percepció de la persona, conseqüència del que en psicologia es denomina egocentrisme.

En el cas dels adolescents en situació de migració, això no és només una percepció, sinó que també s'esdevé una realitat a conseqüència dels prejudicis i estigmes socials. Arribats a aquest punt, no es pot negar l'existència d'aquests, però no es pot responsabilitzar enterament a la societat sobre l'existència dels prejudicis, ja que el discurs polític i la manca d'informació general juguen un paper fonamental.

El present treball s'ha elaborat amb la intenció de crear un projecte que busca treballar l'autoconcepte i la percepció social dels/les adolescents a través de la fotografia i l'escriptura com una eina socioeducativa.

La motivació que m'ha portat a desenvolupar aquest Treball Final de Grau (a partir d'ara TFG) és una oportunitat per, a través de dues de les meves passions -com són la fotografia i l'escriptura-, elaborar una eina socioeducativa que pugui tenir cabuda dins de l'àmbit social i es pugui posar en pràctica des de l'Educació Social.

Personalment, tant la fotografia com l'escriptura han sigut quelcom que en la meua etapa adolescent han jugat un paper molt important pel que fa a fer front a totes les incerteses, pors i inseguretats.

Ambdues, han sigut –i ho continuen sent avui dia - el meu espai segur per trobar(me) ordre en els moments de caos, tranquil·litat en mig de la tempesta i, sobretot, una manera de poder treure i plasmar tot el que em brolla del cor.

Tot i que existeixen projectes que utilitzen aquestes tècniques dins del món social, i tenint en compte els possibles riscos que pot comportar la fusió de dues disciplines i la seva aplicació en el marc de l'adolescència migrada i aplicada a aspectes com són l'autoconcepte i la percepció social, hi ha una ferma voluntat i determinació a exposar les seves possibilitats.

Aquest TFG es desenvolupa al llarg dels apartats que es detallen breument a continuació amb l'objectiu d'oferir al lector una comprensió holística del treball fet. El primer capítol està destinat a establir la justificació –el punt de partida- i emmarcar els objectius pertinents al TFG. En el segon capítol, s'exposa el marc teòric en el qual s'analitza els conceptes de fotografia i escriptura, així com el de procés de migració, l'adolescència, l'autoconcepte i la percepció social.

Una vegada s'ha copsat la naturalesa dels conceptes més bàsics, segueix el capítol on s'explica la creació d'un projecte socioeducatiu per treballar l'autoconcepte i la percepció social –des de la perspectiva adolescent- incloent la fotografia i l'escriptura com a tècniques principals –amb els objectius, metodologia i difusió pertinent-.

Finalment, s'exposa la valoració del projecte, juntament amb les conclusions del treball, avaluant els objectius establerts inicialment.

1.2 Justificació.

En la societat actual, i en ple segle XXI, existeixen i es promulguen pensaments d'extrema dreta, amb comportaments racistes, homòfobs i xenòfobs que porten els discursos d'odi com a bandera. Sense anar més lluny, el desembre de 2020, al Congrés dels Diputats es van permetre afirmacions com “*Ninguno de los menas que roban, que agreden o que violan en la Casa de Campo de Madrid o en el resto de ciudades españolas han venido a aportar nada a España. Necesitamos ayudar a los españoles a salir adelante*”. (Ordiz, 2020)

Ideologies com aquestes, juntament amb la desinformació social i la poca voluntat de moltes persones de voler saber, fan que els prejudicis i la percepció social negativa cap al col·lectiu es reproduïxin a passos agegantats. No només això, sinó també la creixent influència dels partits amb ideologies d'extrema dreta.

El curs passat (2021-2022) vaig tenir la gran oportunitat de poder treballar en L'Associació SaóPrat. Aquesta és una entitat socioeducativa, sense ànim de lucre i declarada d'utilitat pública, que va néixer el 2004 al Prat de Llobregat amb el propòsit d'acompanyar infants, joves i les seves famílies en situació de vulnerabilitat.

Durant la meva estada de vuit mesos a SaóPrat, vaig tenir la gran sort de poder treballar amb adolescents en situació de migració. Entre altres activitats, on vaig poder connectar realment amb ells, fou en uns tallers d'alfabetització; enmig de lliçó i lliçó, els adolescents explicaven experiències que havien tingut envers situacions de rebuig, per part de la societat, en el seu dia a dia. Rebuig causat, principalment, pels estigmes.

Durant els anys que he passat al Grau d'Educació Social de la Universitat de Barcelona, sempre s'han comentat molt els conceptes de desestigmatització, reivindicació, canvi i transformació social. I la majoria d'accions que s'han dut a terme han estat, principalment campanyes de prevenció, atorgant formacions i informació per conscienciar a la societat de l'existència de prejudicis i estimes socials que existeixen envers certs col·lectius, entre ells, les persones en situació de migració.

Tot i que la intervenció preventiva és una bona eina per trencar l'espiral, no puc evitar preguntar-me: Però, hi ha alguna cosa més? Alguna cosa que pugui tenir impacte?

Segur que alguna vegada a la teva vida has sentit la dita de: una imatge val més que mil paraules; però, ens hem parat a pensar en el veritable poder que tenen les paraules? Al cap i a la fi, l'escriptura descriu una imatge amb mil paraules, i el fotògraf descriu mil paraules amb una imatge.

És per això que, potser de manera involuntària, a força de fer-me cada vegada més conscient d'aquest tipus de realitats i de diferents campanyes de reivindicació, en algun racó enterrat de la meva ment, la idea de crear una eina va començar a formar-se. Crear una eina socioeducativa, fusionant la fotografia i l'escriptura, per reivindicar d'una manera més visual i literària la realitat en que viu l'adolescència migrada i que, a partir d'això, puguin desenvolupar el seu autoconcepte.

2. OBJECTIUS

Pel que fa als objectius que s'exposaran a continuació, comentar que cadascun d'ells està formulat de forma pertinent a una de les àrees d'interès de la investigació i relacionats amb els conceptes clau que sustenten el treball. És apropiat apuntar que els objectius que s'establiran, tot i l'intent de respectar un ordre, es troben inevitablement entrelaçats els uns amb els altres, ja que tots ells busquen donar resposta a una acció general formulada en un objectiu general que els engloba.

L'objectiu principal que es persegueix en aquest TFG pretén elaborar un projecte socioeducatiu combinant dues disciplines artístiques per apropar-se a la realitat de la joventut migrada i, a partir d'aquí, treballar aspectes tant de la percepció d'un/a mateix/a, com la que té la societat envers el col·lectiu. Aquests objectius sorgeixen tant de les necessitats observades a través del meu pas per l'associació com la teoria i el coneixement desenvolupat durant els anys al Grau d'Educació Social.

Objectiu general

Crear un projecte socioeducatiu usant l'escriptura i la fotografia com a instrument, per treballar l'autoconcepte dels adolescents en situació de migració, usuaris d'un projecte de l'associació SaóPrat al Prat de Llobregat.

Objectius específics

- 1.1. Analitzar la situació de la joventut migrada per tenir una visió més acurada de la realitat.
- 1.2. Conceptualitzar la percepció social envers la joventut migrada.
- 1.3. Combinar l'escriptura i la fotografia per crear una eina socioeducativa.
- 1.4. Enquestar a la joventut migrada, de l'Associació SaóPrat, per conèixer la seva opinió envers el projecte plantejat.
- 1.5. Entrevistar a les professionals de l'Associació SaóPrat, per conèixer la seva opinió envers el projecte plantejat.

3. MARC TEÒRIC

“Los científicos dicen que estamos hechos de átomos, pero yo creo que estamos hechos de historias”. Eduardo Galeano.

3.1 Escriptura i fotografia com a eines d'intervenció socioeducativa.

A priori, la fotografia i l'escriptura poden tenir molt poques coses en comú; per una banda, trobem objectius, diafragmes, obturadors i sensors. Per l'altre, sinaxi, vocabulari, ortografia i gramàtica. Però, anant més enllà, s'hi pot intuir una relació: l'escriptura i la fotografia, expliquen, ambdues amb el seu llenguatge, una història. La literatura ho fa amb paraules, permet l'elaboració interpretativa conscient d'una imatge en l'ordre del pensament. Mentrestant, la fotografia es pot comprendre com la lectura de l'obra que transcorre per mitjà de la percepció òptica.

El fet d'utilitzar i emparar pràctiques d'ensenyança vinculades amb la literatura i l'art, és quelcom que Jaume Trilla va definir com *otras educaciones* (1993). En aquest marc, tant la literatura com altres llenguatges artístics es poden fer servir com a eines d'intervenció. Les pràctiques socioeducatives van a parar a la literatura i l'art gràcies a la seva capacitat d'interpel·lar a la subjectivitat i construir llaços socials. No obstant això, el poder de l'art s'esdevé en aquelles dimensions imprevisibles.

3.1.1 Escriptura

L'escriptura es pot definir com un sistema de comunicació humana a través de representacions gràfiques de l'idioma verbal; és a dir, signes traçats en un suport físic d'algun tipus. (Equipo editorial, 2020)

Com s'exposa a Calvet (2001) *“la escritura estaría por lo tanto subordinada a la palabra, teniendo por función darle habla al locutor ausente, prolongando su mensaje más allá del eco físico de los sonidos por él pronunciados.”* (pàg. 12)

De la mateixa manera, Calvet (2001) estableix una cronologia que situa l'escriptura 5.300 anys enrere. Apareix de diverses formes en almenys cinc o sis civilitzacions diferents que han dominat durant molt de temps l'agricultura i el desenvolupament urbà a l'aire lliure. Aquestes civilitzacions van sorgir a Mesopotàmia cap al 3300 aC, Egipte cap al 3200 aC, Xipre cap al 2200 aC, Creta cap al 1900 aC, Xina i Mesoamèrica cap al 900 aC. Aquests treballs van donar lloc a gairebé tots els sistemes gràfics coneguts actualment. La primera llengua escrita va ser el

sumeri -llengua dels sumeris, al sud de Mesopotàmia, des d'almenys el 4 mil·lenni aC-.

No obstant això, escriure no és només plasmar grafies en una superfície; escriure va molt més enllà. Per Vygotsky (1977), l'escriptura representa un sistema de mediació simbiòtica en el desenvolupament humà que implica un procés conscient i autodirigit per assolir objectius prèviament definits. En aquest procés, les accions conscients de l'individu apunten a dos nivells diferents d'objectius. Un és la idea a expressar, i l'altra se centra en les eines d'articulació externa, és a dir, el llenguatge escrit -amb la seva gramàtica i les seves corresponents regles estructurals i gramaticals-. L'escriptura és, doncs, una eina medidora en els processos mentals actius i ofereix la possibilitat de desenvolupar altres funcions com la percepció, l'atenció, la memòria i el pensament; a més, són funcions implicades en el procés de composició escrita. Segons Luria (1995) :

El lenguaje escrito es el instrumento esencial para los procesos de pensamiento incluyendo, por una parte operaciones conscientes con categorías verbales, (...) permitiendo por otra parte volver a lo ya escrito, garantiza el control consciente sobre las operaciones que se realizan. Todo esto hace del lenguaje escrito un poderoso instrumento para precisar y elaborar el proceso de pensamiento. (pàg. 189)

3.1.2 Fotografia

La fotografia és el recull d'invencions, fites perfeccionaments tècnics i científics que permeteren a l'ésser humà capturar una imatge sobre una superfície fotosensible, emprant elements químics i la llum. La paraula fotografia prové dels vocables grecs *phos* (llum) i *graphos* (escrit o gravat).

La història de la fotografia, segons Equipo Editorial Etecé (2023), s'estén del segle XIX al XX, no obstant això, té molts antecedents en èpoques anteriors. La fotografia és una de les tecnologies més revolucionàries que hom ha desenvolupat.

Abans d'inventar-se la càmera fotogràfica, van haver-hi intents de capturar la imatge visual, amb heliogravats i daguerreotips, tècniques precursors del segle XIX que van tenir cert èxit, però resultaven massa costoses i poc nítides. La fotografia, com a tal, s'inventa en la transició cap a la societat industrial, seguint l'esperit d'una època que anhelava l'objectivitat i la veracitat racional –el positivisme-.

Segons Benjamin, W. (1989):

La niebla que cubre los comienzos de la fotografía no es ni mucho menos tan espesa como la que se cierne sobre los de la imprenta; resultó más perceptible que había llegado la hora de inventar la primera y así lo presintieron varios hombres que, independientemente unos de otros, perseguían la misma finalidad: fijar en la «camera obscura» imágenes conocidas por lo menos desde Leonardo. (pàg. 21)

Relacionat amb el concepte clau de l'apartat anterior –l'escriptura-, Rabadán Crespo (2014) considera que la retòrica fotogràfica i els reculls de conceptes i fonaments de la lingüística, en general, intenten examinar el “joc” de la forma i el significat que existeix a la informació visual. El potencial discursiu, el “poder retòric” o l'ús comunicatiu de la fotografia, coherent i oposat al llenguatge de la societat contemporània, ha de partir de la premissa que les fotografies han assimilat històricament símbols imaginaris en “anàlegs perfectes” de la realitat. La imatge objectiva –denotació- al mateix temps, com a símbol d'imatge en constant canvi, es pot llegir i interpretar, se li pot donar significat –connotació-.

Segons Barthes (2009), en el cas de les imatges fotogràfiques ens referim a aquells elements que mantenen una estreta relació amb el referent –elements literals-. Per tant, la designació es refereix a la capacitat de comunicar alguna cosa, és a dir, de ser inspirador i creatiu, per millorar el procés de comunicació. Al seu torn, la connotació fa referència al contingut simbòlic d'una imatge, que no és necessàriament intel·ligible, visible i/o explícita. El contingut simbòlic requereix sovint una anàlisi més detallada dels elements recollits en la col·lecció visual de fotografies o en el mateix sistema global i la seva similitud amb altres fenòmens visuals similars. A més, l'anàlisi del contingut connotatiu d'una fotografia va més enllà de les relacions estrictament visuals i/o formals, ja que està vinculada a la composició simbòlica de l'emissor i el receptor, on entren en joc factors culturals, socials i personals complexos.

Utilitzant el potencial discursiu de la fotografia, ens apropem a la fotografia participativa o *photovoice*, que és una metodologia de treball utilitzada per moltes persones arreu del món, organitzacions i fotògrafs privats, que creuen en les possibilitats de la fotografia i la participació permet a les comunitats convertir-se en agents de canvi per si mateixes. Fent ús no només la fotografia sinó també altres mètodes visuals, com el vídeo, treballen amb nens, adolescents i dones per fer sentir la seva veu i ajudar-los a adonar-se del poder que ha de canviar la realitat. (Latterell, 2010, Packard, 2008 com se cita en Rabadán Crespo 2014)

La fotografia, però, presenta la dificultat d'emergir com a testimoni silenciós, que requereix un diàleg en la construcció del coneixement. Sense límits i desconfiança, la imatge fotogràfica facilita el discurs, de la mateixa manera que el poder de les paraules genera retòrica, que s'ha de fer de la manera com la perspectiva del diàleg de Freire caracteritza la història; el generador de coneixement és el principal que fem servir per entendre el món. A través del procés del diàleg, dubtem de proposicions que creiem vàlides, entenem les interpretacions dels altres i busquem arguments per refutar, afirmar o repensar la situació.

De la mateixa manera que la literatura, a través de les paraules, permet la interpretació conscient de les imatges en l'ordre del pensament, la fotografia, mitjançant la percepció òptica, permet comprendre-la no només en l'àmbit dels sentits, sinó també en la transformació mental de les imatges en paraules, discurs i diàleg. En definitiva, els dos idiomes serveixen com a mitjà d'expressió per apropar els lectors a les fotos i al món de les fotos. Perquè la fotografia té el potencial de generar idees i fer preguntes.

3.2 Adolescència

Potser, una de les realitats més difícils de definir, amb relació a quelcom humà, és el període que es coneix com a adolescència. Científics com Hall, Erikson, Palmonari, que ja molts anys que reflexionen –d'una manera científica– sobre la qüestió, no han arribat a trobar una definició “integrada”. Les dificultats i l'extrema complexitat que presenta aquesta etapa s'enumera en una llarga llista i, per tant, definir-la de principi a final, de comprendre que succeeix, quins processos es duen a terme i quins mecanismes intervenen és una tasca molt complicada.

Hi ha qui ha definit l'adolescència com un període de tempestat, altre com una etapa de canvi, i altres com un procés de creixement i maduració, de desenvolupament i novetats. Probablement s'esdevingui tot això i més.

Com s'explica a Trincas i Bueno (2022) l'adolescència és una etapa única dels éssers humans que permet un període, des del punt de vista evolutiu, més llarg per aprendre. L'adolescència suposa importants avantatges en l'àmbit cerebral i emocional, que ajuden a la comprensió d'un/a mateix/a, els altres i l'entorn. Al mateix temps, ens ajuda a ser més humans.

Tagliaferro (2022) considera que existeix una definició que es pot considerar com neutral; i és aquella que defineix l'adolescència com l'última fase evolutiva, interposada entre la infantesa i l'edat adulta –o sigui, entre els 12 i els 18 anys–, caracteritzada per un seguit de modificacions

somàtiques, neuroendocrines i psíquiques, que acompanyen i segueixen en l'edat pubescent.

Tal com s'exposa a López et al. (2009) l'adolescència comença amb la pubertat, quan comencen a esdevenir canvis físics que modifiquen el cos humà i el preparen, reproductivament; i sol finalitzar quan s'assumeixen tasques i responsabilitats pròpies de l'edat adulta o la joventut – treball, independència del nucli familiar...-. Es tracta d'una etapa marcada per molts canvis que es reflecteixen tant en l'aparença física com en el pensament i la vida social. Anant a l'inici, els primers treballs d'anàlisi de l'adolescència, és imprescindible destacar la teoria d'Erikson, que proposa que l'objectiu principal de l'adolescent és trobar la seva identitat després de canvis vertiginosos en la seva aparença i els consegüents canvis en les demandes socials, ambdós aspectes que desafien el sentit d'identitat.

El perill per a l'adolescent és comprometre's precipitadament, o no del tot, quedar atrapat en una confusió de rols amb les diferents possibilitats que se li presenten. El treball d'Erikson, desenvolupat per Marcia (1966), estableix 4 etapes de realització de la identitat: la difusió o l'etapa de precerca de la identitat; la suspensió o l'adolescència preeminent; la identitat hipotecada o la identitat assumida de "l'altre" i la realització de la identitat.

Erikson (1980) va suggerir vuit etapes consecutives del desenvolupament humà. Cada etapa implica la confrontació de crisis. Si aquest problema es resol, l'ego es farà més fort i incorporarà noves qualitats. Quan la crisi no se superi, les restes neuròtiques de la personalitat individual continuaran existint, i les noves crisis seran difícils de superar, per la qual cosa serà més difícil integrar noves qualitats en el Jo de la persona.

3.2.1 Autoconcepte

Com il·lustra Plangger (2015), l'autoconcepte és un constructe relativament recent, ja que la seva utilització es remunta, tan sols al segle XX en mans de la filosofia; és llavors quan es comença a reflexionar sobre el Jo (Self) des de l'antiguitat, encara que sense dominar-lo ni acabar de definir-ho clarament. Dins d'aquest context, William James (1890) fou el primer psicòleg a plantejar les bases per a l'estudi de l'autoconcepte. Va establir la diferència entre el Jo i el Meu. El Meu seria el que actualment es denomina com autoconcepte, ja que és considerat per James com la consciència d'un/a matèria/a.

Tot i que Shavelson, Hubner i Stanton (1976) remarquen la dificultat a l'hora de definir el terme d'autoconcepte quan afirmen que *"definitions of self-concept are imprecise and vary from one*

study to the next”(pàg. 408), Fuentes et al. (2011) defineixen l'autoconcepte com les percepcions de l'individu sobre sí, les quals es basen en les seves experiències amb els altres i les atribucions que ell mateix fa cap a la seva pròpia conducta, així com el concepte que l'individu té com a ésser físic, social i espiritual.

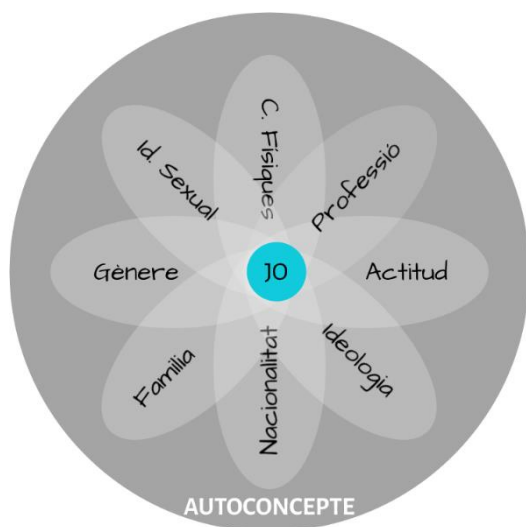
Goñi Palacios i Fernández Zabala (2007) conceptualitzen que l'estudi de l'autoconcepte és un dels temes centrals de la psicologia, mereixedor de l'atenció d'autors eminents com James o Wallon. És, precisament a la dècada dels setanta, quan s'assumeix de manera general una noció jeràrquica i multidimensional, el model més representatiu de la qual va ser el model de l'autoconcepte de Shavelson, Hubner i Stanton (1976), l'estructura del qual ha estat confirmada en diversos estudis. (Harter, 1982, 1986; Marsh i Heidi, 1996; Marsh, 1986, com se cita a Goñi Palacios i Fernández Zabala 2007)

En termes generals, la importància d'aquest concepte influeix de manera directa sobre la conformació de la personalitat d'hom, ja que té molt a veure amb la competència social i, per tant, influeix sobre la persona envers com se sent, com pensa, com aprèn, com es valora i com es relaciona amb els altres; en definitiva, com es comporta. (Clemes i Bean, 1996; Clark, Clemes i Bean, 2000, com se cita a Luna i Molero (2013)

En definitiva, i relacionat al concepte d'autopercepció amb l'exposat anteriorment l'adolescència, com bé s'explica a Luna i Molero (2013), les autopercepcions adolescents tenen molt a veure amb les seves conductes i actituds; els esforços adolescents per millorar un autoconcepte clar i positiu s'enfronten brutalment amb l'ambigüitat manifesta de les normes culturals. El fet que l'adolescent hagi d'assimilar i demostrar la responsabilitat d'un adult és

molt important, així com el fet que se'ls nega els privilegis corresponents per complir la tasca que s'espera d'ells/es.

El psicòleg Mark Aso (2020) estableix que l'autoconcepte consisteix en una barreja molt complexa de conceptes o categories superposades. Entre ells, podem anomenar les nostres característiques físiques, intel·lectuals, emocionals, actitudinals, relacionals, professionals, escala de valors, ètniques, nacionals, lingüístiques, religioses,

Il·lustració 1. Axiomes de l'autoconcepte
Font: Mark Aso (2020)

històriques, de classe social, familiars, de gènere, d'identitat sexual, d'identitat ideològica, i fins i tot de gustos musicals, d'equip esportiu, de grup d'amics, etc. La barreja de totes aquestes identitats convergeix en el punt on es defineix la nostra imatge subjectiva del “jo”. Tanmateix, aquesta identitat del nostre “jo” no està fixada, sinó que es construeix i canvia constantment al llarg de la nostra existència, fent-nos diferents de tots els altres en aquest planeta.

3.3 Processos de migració

La migració està catalogada com un esdeveniment sempre present en la vida d'hom. Des del principi dels temps, les persones han hagut de marxar del seu lloc d'origen buscant aliment, habitatge i vestimenta. Diversos conflictes polítics i socials com són les massacres, les guerres i persecucions ideològiques o racials, i també els desastres naturals, han sigut quelcom detonant a l'hora de prendre la decisió de migrar (Massey y Capoferro, 2004; León, 2015; Organización Internacional para las Migraciones 2018) (Guillén, Menéndez y Moreira, 2019, com es cita a Gutiérrez Silva et al., 2020)

Així mateix, Guillén, et al (2019) assenyalen que: *“Una diversidad de acontecimientos económicos, sociales, políticos, otros, aunque puedan ser muy mínimos, y otros emblemáticos más rigurosos hasta crueles, han construido la columna vertebral de los cimientos de la migración”* (pàg. 283). Amb relació a la puntualització anterior, Gutiérrez Silva et al., (2020), afegeixen que l'increment de les migracions recents que succeeixen arreu del món, conformen un dels majors problemes o dificultats de la societat, en tant que, en el procés de les migracions, les desigualtats constitueixen un aspecte important de la discriminació de les poblacions.

D'acord amb l'Organització Internacional per a la Migració (2020) hi ha 281 milions persones migrades de procedència internacional al món, és a dir, un 3.6% de la població mundial. No obstant això, segons l'Institut Nacional d'Estadística (2022) la població resident a Espanya ha augmentat en 182.141 persones a la primera meitat del 2022 i es va situar en 47.615.034 habitants l'1 de Juliol de 2022. És el valor màxim de la sèrie històrica.

Per tant, com s'exposa a Gutiérrez Silva et al., (2020) la migració es pot considerar com un procés demogràfic i es pot entendre com el fenomen social que altera l'estructura, creixement i distribució de la població d'un país; ja que un nombre de persones creua un límit o frontera administrativa, a la recerca d'assentar-se a una terra nova per tal de millorar les seves condicions de vida i/o feina, entre altres. Per una banda, es denomina migrant a aquella persona que pren la decisió de sortir del seu lloc d'origen per traslladar-se a un altre; per l'altre, emigrant a aquella

persona que es trasllada del seu lloc de residència habitual geogràfica o administrativa a un altre –surt-; i immigrant, a la mateixa persona, però que ve a assentar-se a la destinació escollida –entrada-.

Tot i això, Gutiérrez Silva et al., (2020) destaquen que la migració es pot caracteritzar segons edat, sexe, estat civil i aspectes educatius. Respecte a això, Vignoli i Busso (2009) exposen que la gran part de les persones immigrades acostumen a ser població jove, amb tendència a la presència masculina; això pot esdevenir, ja que l'etapa de la joventut es caracteritza per decisions i esdeveniments importants com l'accés a la universitat, ingrés al mercat laboral, noces, aventura, poca por al risc, a l'experimentació, entre d'altres. La supremacia del gènere masculí podria expressar-se en la por a les dones envers el canvi, per això els homes continuen representant la proporció més elevada de migrants. (OIT, 2010)

A tall de vincle, amb els apartats anteriors en relació amb l'autoconcepte i l'adolescència, pel que fa al procés migratori Tannenbaum (2008) considera que:

Implica cambios dramáticos, incluyendo el bienestar en las relaciones ... y la emoción de sentirse bien. Los niños inmigrantes, ... necesitan un buen ambiente para reestructurar su identidad interna... Directa o indirectamente, esos procesos, cambios, y emociones, afectarán a la autoestima y al autoconcepte. (pàg. 189)

En l'estudi que realitza Plangger (2015) sobre l'autoconcepte i els interessos en els adolescents migrants i nadius, els resultats d'aquest mostren que són escasses les investigacions que relacionin els conceptes d'immigració i autoconcepte. No obstant això, en les poques que s'han fet, es coincideix en el fet que la migració és un dels majors esdeveniments en la vida dels adolescents immigrants, on es donen canvis profunds en relació amb l'adolescència i, a més a més, s'ha d'afegir els problemes de caràcter psicològic i associats a l'autoconcepte.

Fuentes (1999) afirma, respecte a la migració adolescent, que els/les joves viuen fortes tensions a causa de processos de desculturalització i crisis en la construcció de la seva identitat, així com contradiccions entre la cultura familiar d'origen i les formes culturals adolescents actuals. El mateix autor (1999) afegeix que dins del col·lectiu de joves migrats es poden diferenciar diferents situacions, entre d'elles els joves –poques vegades es tracta de noies, tot i que depèn del país i cultura d'origen- que realitzen “l'aventura migratòria” en solitari, sense tenir encara divuit anys, sense família reconeguda que s'encarreguin d'ells.

En relació amb aquesta catalogació, Claver i Pereda (2011) recullen que els joves que inicien experiències migratòries en solitari, han estat expulsats dels sistemes socials de protecció – ciutats, escoles, cases, etc.-. Lluny del centre de les ciutats i amb un accés reduït al sistema educatiu i sanitari, es converteixen en responsables de gran part de la seva família, mentre que les mares treballadores no poden fer-se'n càrrec. Per tant, alguns d'aquests nois creixen en el que alguns psicòlegs han denominat *un vacío de poder y de moral*. (Claver i Pereda, 2011, pàg 250)

Pel que fa a aquests joves, aspirants a ciutadans, J. Fuentes (1999) afirma que més que plantejar nous problemes, aguditzen i posen èmfasis en les dificultats i contradiccions que té la nostra societat per atendre d'una manera adequada als/les adolescents. La inadequació de la nostra legislació protectora i els greus buits legals en la política de la infància condueixen a l'internament com a resposta bàsica o a la consideració genèrica, des de la societat, a catalogar a aquests joves com a “delinqüents juvenils”. Claver i Pereda (2011) afegixen que, en aquest context, és més fàcil que aquests joves s'autoperceben com un problema més, així doncs, la migració es constitueix, a vegades, com una estratègia rebel, impulsiva i poc racional en la cerca d'autonomia i reafirmació.

Per tal de contextualitzar d'una manera més precisa i numèrica, s'afegixen dades amb relació a la població migrada dins del territori català i, específicament, en el municipi del Prat de Llobregat.

Per una banda, segons l'Idescat (2023) a Catalunya, al 2022, hi va haver un 16'3% de població estrangera; és a dir, total de 1.271.810 persones. D'aquestes, 295.896 provenien de la Unió Europea i 105.709 de la resta d'Europa; 324.260 d'Àfrica, 112.052 d'Amèrica del Nord i Central, 247.836 d'Amèrica del Sud, 185.861 d'Àsia i Oceania i 196 d'Apàtrides. Del total de persones, segons la Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut (2023), a Catalunya, la DGAIA va registrar un total de 701 infants i joves emigrats sols (Vegeu ANNEX 1). Així mateix, segons Idescat (2023) al Prat de Llobregat, durant el 2022, la població total va ser de 65.030 dels quals, 649 van ser immigrants externs.

Per l'altra banda, la Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut (2023) confirma que fins al passat 30 d'abril de 2023, a tota Catalunya, la DGAIA ha acollit a un total de 5658 infants i joves emigrats sols. (Vegeu ANNEX 2)

3.4 Percepció social

En l'últim quart del segle XX –deixant de banda el període franquista–, mentre que, des d'Espanya es mirava a Europa, ciutadans d'altres parts del món van començar a posar l'ull sobre Espanya. Al principi, aquests ciutadans passaven desapercibuts perquè els espanyols catalogàvem una part d'ells com a turistes i de l'altra part no teníem noció, ja que s'ubicaven en zones agràries o eren empleats en la construcció d'obres públiques. Per part d'ambdós sectors no va suposar un canvi en la percepció dels ciutadans autòctons ni tampoc suposava cap canvi l'arribada de portuguesos a les províncies frontereres. Espanya continuava sent un país d'emigrants a l'estranger i de migrants interiors. (Pereda et al., 1999)

Fou quan la Comunitat Econòmica Europea (a partir d'ara CEE) imposà les seves condicions, quan es va percebre a la immigració com un problema: si Espanya tenia intenció de formar part de la CEE, havia de regular i legislar la presència de ciutadans no comunitaris i controlar el pas de les seves fronteres de manera més dràstica. L'any 1985 es va aprovar la denominada «Llei d'estrangeria» i, el 1986 Espanya va accedir a la CEE. A partir de llavors es va produir l'escissió: una part dels immigrants eren considerats com a estrangers residents (regulats) i els altres eren irregulars (sense documentació ni existència legal). La situació socioeconòmica va acabar d'agreujar el problema: l'increment de l'atur i la fragmentació social que es va produir entre els anys 1975 i 1984 on es van començar a buscar i assenyalar culpables. Els mitjans de comunicació i els responsables polítics d'Interior van dirigir les mirades de l'opinió pública en contra dels immigrants de manera dràstica i massiva. Els immigrants regulars van començar a percebre's com “molts” i els irregulars com a “delinqüents”. La creixent opinió pública, deteriorada, va afavorir a la creació d'un clima intens, al que es va intentar posar punt final, després dels assassinats xenòfobs i racistes, com el de Lucrecia Pérez (1959-1992). En aquest punt, part de població es va aixecar en contra de la intoxicació informativa i la política governamental al crit de «*abajo la ley de extranjería*». (Pereda et al., 1999)

Espanya des de llavors té una divisió profunda en relació amb la immigració. No obstant això, ni els xenòfobs ni els antiracistes representen la majoria de les opinions. Així com una gran diversitat d'estrangers viuen entre nosaltres, hi ha diversitat de població espanyola que té diferents opinions cap a la immigració. La societat viu immersa en contextos existencials – culturals, lingüístics, de classes-. Les barreres entre el “nosaltres” i els “altres” té diferents ubicacions en segons quins casos –pobres/rics; racionals/incivilitzats; instal·lats/exclusos, etc.) (Pereda et al., 1999)

No obstant això, aquestes distincions no són percebudes ni de la mateixa manera, per tota la societat, ni es mantenen els mateixos discursos en tota la població autòctona. Pereda et al., (1999) estableix la següent classificació:

- Lògica nacionalista: El discurs d'aquesta lògica no diferencia entre races, ètnies o cultures. Per tant, es té tendència a delimitar el concepte "estranger" als immigrants "pobres", que són percebuts com a consumidors dels recursos de la societat autòctona, i no com a productors de riqueses.
- Lògica culturalista: es posa èmfasis en la diferència cultura. El discurs d'aquesta lògica es construeix entorn de dos supòsits bàsics. En primer lloc, les cultures són universos tancats, immodificables. En segon lloc, existeixen cultures mútuament incompatibles, que en cap cas poden coexistir pacíficament.
- Lògica igualitària: es parteix d'un igualitarisme que impugna els criteris de discriminació nacional o cultural, ja que es parteix d'una base d'igualtat entre els éssers humans. La lògica dels drets humans ha de ser universal sense diferenciar fronteres estatals.

3.4.1 Prejudicis i estigmes

En certa manera, les estratègies d'inserció dels immigrants suscitaven diferents respostes per part dels autòctons, unes adaptatives d'altres provocatives. No obstant això, Claver i Pereda (2011) afegeixen que la situació en la qual es troben els joves, en arribar al país, s'allunya molt de ser favorable i, fins i tot, es pot titllar d'ambivalent. Per una banda, existeix una visió paternalista que posiciona als joves com a víctimes del sistema i mereixedors de protecció per la seva condició de menors; i per l'altra banda, se'ls concep com a delinqüents des d'una posició excessivament criminalista. És en aquest context dicotòmic, entre l'expulsió i la protecció, on aquests menors busquen la manera d'inventar estratègies per continuar endavant.

Amb relació a la terminologia que fa referència al col·lectiu d'adolescència migrada:

El uso del término MENA está estrictamente asociado a su connotación,. Nos enfrentamos cada vez con más frecuencia al estigma y a la criminalización que sufren los menores migrantes no acompañados [...]la palabra MENA contribuye a que la gente olvide la continua vulneración de sus derechos por parte de las administraciones públicas. (Save the Children, 2021)

Molt lligat a l'aportació anterior, Bargach (2008) subratlla els avantatges de l'enfocament sistèmic-relacional que concep i cataloga a l'individu com un ésser social ubicat dins d'uns contextos socials dels quals és una part integrant i interactiva. En conseqüència, el menor immigrant ha de ser conceptualitzat i percebut com un ésser social contingut i en possessió d'un conjunt de xarxes socials complexes. Amb l'objectiu de no invisibilitzar la "motxilla vivencial" que aquests menors carreguen al llarg de la seva vida. Sumades a la creença de l'estigmatització de la terminologia, Quiroga et al., (2021) puntualitzen que l'ús del terme MENAs és quelcom discriminatori i comporta una situació d'exclusió pel simple fet de migrar. A més a més, afegeixen que el terme té una connotació molt negativa a escala social, fins al punt que diverses ONGs i administracions d'algunes comunitats autònomes han denunciat el seu ús.

Afegir-hi que, l'any 2019 el Ministeri de l'Interior va valorar la necessitat de canviar el nom de MENA per l'acrònim de NNAMNA (Nens, Nenes i Adolescents Migrats No Acompanyats/des).

Horcas (2016) com se cita a Quiroga et al., (2021) afirma que la construcció social i jurídica homogeneïtza a tot un col·lectiu i impedeix la visualització de les individualitats de cada menor. A aquesta afirmació, Quiroga et al., (2021) afegeix que aquesta homogeneïtzació fomenta la responsabilització i culpabilització dels/les adolescents i joves en situació de precarietat i exclusió social que viuen, per tal de poder problematitzar els moviments migratoris i consolidar la construcció de representacions carregades d'estigmes envers el col·lectiu per part de la societat.

En l'estudi realitzat per Quiroga et al., (2021) s'exposen un seguit d'històries de vida de diferents adolescents sobre la discriminació que han viscut, per part de la societat de recepció. Un dels joves entrevistats, en relació amb la discriminació, afirma que "*todos aquellos que discriminan es porque les falta información, el motivo de llegada, no conocen nuestra realidad*" (noi, vint-i-dos anys, Bangladeshià). En el mateix estudi es puntualitza que la construcció social sobre la migració no ajuda a l'hora de repensar els models d'atenció a l'acollida, protecció i emancipació. És més, posen en evidència la categorització de les persones segons el seu origen, edat, gènere, situació socioeconòmica i cultural.

Romano i Santamaría (2010) respecte a la idea que es té sobre la migració, afirmen que està sota la influència dels governs i administracions –que centren la política d'estrangeria en el control de fronteres i flux migratori- i els mitjans d'informació i indústries culturals.

OTRI (2019), en l'entrevista que posa de manifest la idea que les diferents actituds envers la immigració, entre grups de baix i alt estatus socioeconòmic, pot explicar-se pel grau/nivell de l'Estat del Benestar. En aquest, considera que existeixen molts factors que poden incrementar els nivells de racisme i xenofòbia, com poden ser la feina o la manca d'ajudes socials, poden donar lloc a opinions contràries envers la immigració; comentaris –en relació amb les ajudes socials- com *“por qué pagar si yo no consumo gran parte de lo que pago y estoy subvencionando a los que vienen de fuera..”* OTRI (2019) afegeix també que l'educació és quelcom que contribueix sobre manera a la reducció del sentiment antiimmigrant.

«Eliminar el racisme no vol dir mostrar i convèncer-se que els altres no són diferents de nosaltres, sinó entendre'n i acceptar-ne la diversitat.» (Eco, 2019, pàg 58)

«Hemos aprendido a volar como los pájaros y a nadar como los peces, pero no hemos aprendido el sencillo arte de vivir juntos como hermanos.» Martin Luther King (1929-1968)

3.5 El paper de l'educadora social

Per poder parlar d'Educació Social (a partir d'ara ES), és inevitable traslladar-se a l'Edat Moderna (S.XV - S.XVIII). Especialment, durant el segle XVIII es van plantejar diversos projectes d'atenció als pobres. Tot i que, al segle XIX, es va plantejar la necessitat de formar adequadament a les persones que treballarien amb la societat en aquests projectes; fou, doncs, quan va aparèixer un nou àmbit professional d'acció educativa –relatiu al tractament amb “delinqüents”, “abandonats” o “marginals”-. Encara que els orígens històrics són bastant diferents de la realitat actual, és comprensible que constitueixi un precursor definitiu de l'ES contemporània.

L'ES és una disciplina de caràcter pedagògic que aglutina diverses formes i pràctiques professionals de l'educació no formal i que té l'objectiu de contribuir a la millora de la qualitat de vida de les persones (Castellarnau Fort, 2020). Així mateix, ASEDES (2007) defineix l'ES com un dret de la ciutadania, el qual es reconeix una professió, de caràcter pedagògica, generadora de contextos educatius, accions mediadores i formatives.

3.5.1 Principis i competències de els/les educadores socials.

Per parlar dels principis i les competències de els/les educadores socials, s'ha d'anar –quasi obligatòriament- al codi deontològic de la professió. En aquest document (ASEDES 2007) s'esmenten els principis i competències –generalment- per les quals s'ha de regir l'actuació

socioeducativa de l'ES:

1. Principi de respecte dels drets humans
2. Respecte pels subjectes de l'acció socioeducativa
3. Principi de justícia social
4. Principi de professionalitat
5. Principi de l'acció socioeducativa
6. Principi d'autonomia professional
7. Principi de coherència professional
8. Principi de informació responsable i confidencialitat.
9. Principi de la solidaritat professional
10. Principi de la participació comunitària.
11. Principi de complementarietat de funcions i coordinació

Competències

1. Competències relatives a capacitats comunicatives.
2. Competències relatives a capacitats relacionals.
3. Competències relatives a capacitats d'anàlisi i síntesi.
4. Competències relatives a capacitats criticoreflexives.
5. Competències relatives a capacitats per a la selecció i gestió del coneixement i la informació.

En relació amb el col·lectiu d'adolescència en situació de migració, Dorado i Dorado (2021) afirma que el rol de els/les educadores socials és fonamental de l'acollida i el treball posterior realitzat amb els joves i adolescents menors d'edat en situació de migració; això és degut a la capacitat d'adaptació, escolta, resolució i coneixement del mitjà i l'entorn per atorgar i oferir a

l'altre allò que pugui necessitar. Així doncs, des de l'ES s'ha d'estar atents per tal de donar resposta a les necessitats dels joves i adolescents migrats, actuar des d'una proposta educativa transversal basada en l'amor i la relació propera –professionalitzadora-, en la quotidianitat.

Així mateix, pel que fa al rol de el/la educadora social amb relació a les competències artístiques, Moreno González (2003) apunta que pel que fa a l'espai que comparteix l'ES i expressió artística, l'art com a tal s'utilitza com a “excusa” per poder intervenir educativament, ja que la finalitat no és que la persona aprengui art, sinó que s'usa aquest com a mediador en els processos socioeducatius. D'aquesta manera, Moreno González comenta que l'educador, en els processos artístics, no ha de donar resposta a les preguntes que li fan sobre com solucionar alguns problemes tècnics; aquest es pot permetre i fomentar que siguin les pròpies persones qui arribin a una nova resposta i/o que busquin alternatives diferents de les situacions, ajudant-los a assajar i desenvolupar estratègies que poden fer servir, posteriorment, en la vida.

Per finalitzar, Moreno González (2003) exposa que:

L'educador pot acompanyar l'infant i ajudar-lo a reflexionar sobre com s'enfronta a la tasca, com tracta el material, com actua quan les coses no li surten de seguida o a la primera, què fa quan comet errors i què passa quan ho fan els altres, com es comparteix el material i l'espai amb els companys, la relació que hi ha entre la manera de treballar i el resultat. (pàg 105)

4. MARC CONTEXTUAL

4.1 SaóPrat

SaóPrat és una associació sense ànim de lucre, i declarada d'utilitat pública des de 2004, que acompanya a joves i famílies en risc d'exclusió social. Ubicada al Prat de Llobregat, neix amb l'objectiu de que les persones adquireixin les eines, recursos i estratègies necessàries que els permeti superar les situacions de vulnerabilitat i fer front –amb autonomia- a les diferents situacions vitals, sentint-se part de la comunitat. La seva metodologia d'intervenció socioeducativa amb perspectiva interseccional posa el focus en la diversitat cultural i d'origen, per tal d'evitar que la diversitat esdevingui una desigualtat

SaóPrat té com a missió que els infants i joves recuperin motivacions i desenvolupin les seves capacitats personals, socials i laborals per tal que esdevinguin part de la ciutadania activa i de la transformació social. Els valors que millor defineixen a l'associació SaóPrat són: la centralitat en la persona, l'educació, acollida, gratuïtat, flexibilitat, senzillesa i humilitat, el respecte per els drets de les persones i el treball en equip i xarxa.

L'associació, com a tal, ofereix un total d'11 projectes repartits en les àrees d'infància i família, joves, ocupació i empresa d'inserció laboral.

- Infància i família: creant espais de seguretat, experimentació i vincles positius pels infants de 4 a 16 anys, dins i fora de l'àmbit familiar, perquè puguin créixer en entorns de benestar. Durant el curs 2021-22 es van atendre 642 infants i adolescents.
- Joves: escoltat activament als i les joves per acompanyar-los i orientar-los en el seu creixement personal, treballant l'autoconeixement i l'apoderament, i fent-los costat perquè sostinguin o emprenguin processos formatius, labores i de lleure i es comprometin amb el seu entorn. Durant el curs 2021-22 es van atendre 232 joves.
- Ocupació: oferint acompanyament i orientació a joves i adults perquè defineixin un itinerari d'inserció propi i realista que tingui en compte la realització de formacions tècniques i treball en competències personals que els ajudi a millorar la seva ocupabilitat i aprofitar les oportunitats laborals. Durant el curs 2021-22 van haver-hi 169 participants.
- Empresa d'inserció laboral: projecte d'economia social creat per l'Associació SaóPrat amb la finalitat de facilitar la integració social de joves en risc d'exclusió a través d'un

contracte laboral vinculat a un procés de formació i experiència professional. En aquest projecte es troba Saó Disseny, Saó Reformes i Saó Neteja.

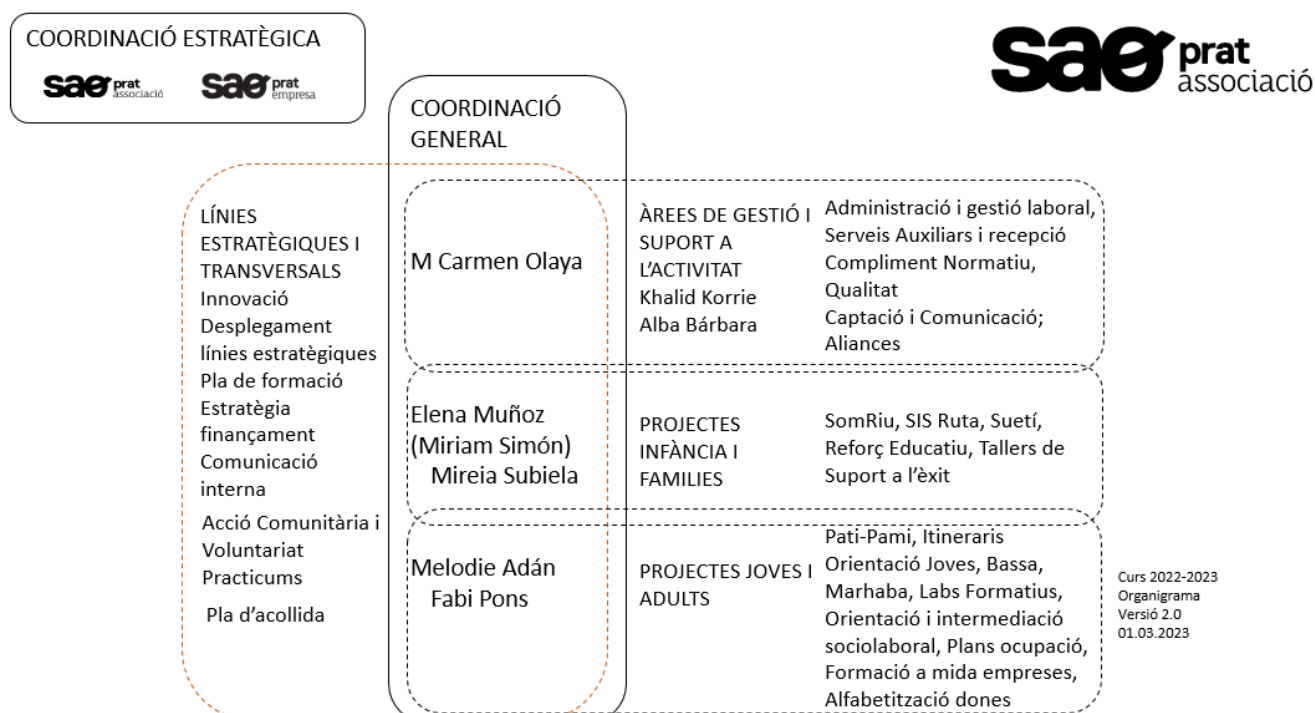
L'Associació SaóPrat es troba en un edifici de dues plantes, amb diverses sales i espais on es desenvolupen els tallers que s'ofereixen.

A la planta baixa es troba la recepció i un dels despatxos de les professionals. També hi ha 5 aules habilitades per a estudiar, impartir els tallers i fer reunions. En aquesta planta també hi ha el taller on es fan les formacions de reformes i es guarden tots els materials.

A la planta superior hi ha els altres despatxos de les educadores i professionals, així com el de direcció i administració. També hi ha una sala habilitada per a la formació de Disseny Gràfic amb ordinadors, impressores i projectors, tres sales habilitades per a reunions i la cuina, per la formació de cuina.

A SaóPrat hi treballen diferents professionals, més enllà de la coordinació, administració i direcció de l'Associació; aquests perfils corresponen a les educadores socials, treballadores socials, psicòlogues, pedagogues, psicopedagogues, mestres d'educació primària, dissenyadores gràfiques, cuineres, professionals de les reformes i professionals de la neteja.

Per tal d'il·lustrar les diferents àrees de l'Associació SaóPrat, a continuació s'adjunta l'organigrama d'aquesta:

Il·lustració 2 Organigrama de l'Associació SaóPrat

3. DIAGNÒSTIC

3.1 Mètode i Metodologia

La present recerca s'emmarca sota el **paradigma sociocrític**, aquest es pot definir com un enfocament epistemològic i metodològic en recerca, que utilitza la teoria crítica com a eina per analitzar la realitat social i promoure el canvi social. Aquest paradigma s'enfoca a desemmascarar les desigualtats socials existents i cerca empoderar a les persones i a les comunitats perquè puguin participar activament en el seu propi alliberament. L'enfocament sociocrític se centra en la crítica al sistema socioeconòmic i polític, i cerca desenvolupar teories que ajudin a comprendre la realitat social i proposar models alternatius per a millorar-la.

S'ha considerat més adequat escollir aquest paradigma per a la importància de tenir en compte la veu de les persones participants en l'hora d'elaborar qualsevol projecte o activitat i més si aquesta té com a objectiu principal treballar l'autoconcepte de cadascun/a de les/els joves; s'ha de tenir en compte, tal com s'ha esmentat en l'apartat de marc teòric, que l'autoconcepte d'una persona i el paper de la comunitat van molt lligats de la mà.

La finalitat d'aquest paradigma –i molt relacionat amb aquest treball- és la transformació de l'estructura de les relacions socials i donar resposta a determinats problemes generats per aquestes, partint de l'acció i reflexió dels integrants de la comunitat. Té com a objectiu principal promoure les transformacions socials, donant resposta a problemes específics presents en el sinus de les comunitats, però comptant amb la participació dels seus membres.

Aquest paradigma, així com el present TFG, té els fonaments en l'autoreflexió; es considera que el coneixement es construeix sempre d'acord amb els interessos i necessitats col·lectives. A la mateixa vegada, es pretén una autonomia racional i alliberadora que s'aconsegueix a través la capacitat de les persones per a la participació i transformació social.

La metodologia que s'ha emprat per dur a terme aquest treball és la **metodologia qualitativa**, amb la finalitat de comprendre interpretar i transformar la realitat social des de la perspectiva dels actors –en aquest cas, les/els joves i les educadores socials de l'entitat-.

La metodologia qualitativa és aquella que investiga i entén la realitat social a través de l'estudi de les experiències, percepcions i comportaments de les persones. Aquesta metodologia es basa en la recopilació i anàlisi de dades no numèriques, com ara entrevistes i grups de discussió – eines que s'han utilitzat-, observació (no) participant, entre altres, per comprendre conceptes,

opinions, creences i valuacions relacionades amb un tema específic. La metodologia qualitativa no es limita a l'anàlisi de resultats numèrics, sinó que també cerca aprofundir en les motivacions i emocions de les persones.

Per aconseguir aquesta transformació social mencionada en el mètode, s'han utilitzat diferents passos corresponents a la metodologia qualitativa: seleccionar un tema o àrea per investigar – l'ús de l'art com a eina socioeducativa en l'adolescència en situació de migració-, identificar un problema –l'impacte i importància de l'autoconcepte en l'adolescència-, revisió de la literatura, selecció d'un mètode d'investigació, recollida de dades –entrevista i focus grup-, anàlisi de les dades, interpretació dels resultats i elaboració de les conclusions.

3.2 Detecció de necessitats

Per tal de dur a terme el projecte que es proposa, és necessària, prèviament, la detecció de les necessitats que pot tenir la institució i així ajustar i concretar el projecte a aquestes. És per això que amb la finalitat d'identificar aquestes necessitats s'han emprat diferents instruments per recopilar les dades en forma d'observacions en un diari de camp juntament amb la realització d'un focus grup. Així mateix, s'han pensat unes preguntes per a professionals de l'Associació SaóPrat. A continuació es detallen tots els instruments per a la recollida de dades:

Diari de camp

Divendres 17 de març es va omplir i enviar el formulari, a través de la pàgina web de l'Associació SaóPrat per presentar a la investigadora i explicar, resumidament, el projecte que es pensa desenvolupar. Es demana un contacte directe amb l'associació. (Vagueu ANNEX 3).

Dilluns 20 de març es rep una resposta positiva al correu, on s'agenda una trobada presencial per al dijous 30 de març.

Dijous 30 de març es duu a terme una trobada a Saó. En un principi, la reunió s'anava a fer amb dues professionals que coordinen el projecte Bassa - projecte de suport educatiu, acompanyament i orientació dirigit a adolescents entre els 12 i els 16 anys a punt d'acabar l'escolarització obligatòria o cursant un Programa de Formació i Inserció (PFI), i joves d'entre 17 i 21 anys en cursos de postobligatòria-. Per culpa d'un imprevist d'última hora, una de les professionals al càrrec del projecte no va poder assistir a la reunió. En aquesta trobada es presenta el projecte per comprovar si, des de l'associació es veu viable l'execució d'aquest i s'agenda una trobada per al 25 d'abril, a les 17h per fer un Focus Grup amb 3 professionals i 3

joves. La reunió es duu a terme en una sala del centre, dura menys de 10 min i s'enregistra l'àudio d'aquesta. Aquesta té lloc a una sala de la primera planta. L'educadora de Saó es mostra oberta i entusiasmada per la idea del projecte i el fet d'haver escollit Saó com ha lloc d'execució del projecte.

El 25 d'abril, a causa a una impossibilitat laboral per part de la investigadora, es posposa per al dia següent (26 d'abril) el Focus Grup.

Es realitza el Focus Grup (Vagueu transcripció, consentiment informat i imatge a l'ANNEX 4), amb més joves dels previstos inicialment -cinc joves- i dues educadores socials. La reunió té lloc a una sala de Saó Prat i es desenvolupa en castellà, tant les preguntes com la trobada, per tal d'afavorir una major facilitat d'expressió a les/els joves. És una de les sales de la primera planta –ample amb molta llum natural-; les/els joves i educadores es disposen en cercle al voltant de la taula, de manera que la investigadora té visual de tothom. Les/els joves estan nervioses/os, però a mesura que passen els minuts es van relaxant una mica, tot i ser visibles els nervis per no conèixer la investigadora. Per tal de no interrompre la rutina de les/els joves, es celebra la trobada en un espai d'uns 20 minuts, en total, dels quals, se n'enregistren 14 i els 6 restants es dediquen a fer una presentació prèvia de la investigadora, el projecte, agrair el temps i l'espai, demanar autorització per enregistrar l'àudio i fer una fotografia.

Com no és possible establir un dia per fer l'entrevista presencial a l'equip d'educadores de Saó Prat, es decideix enviar per correu les preguntes i esperar les respostes (vegeu la resposta a l'entrevista en l'ANNEX 5).

Taula de categorització

A continuació s'adjunta la taula de categorització buida que s'empra per analitzar les respostes obtingudes durant el focus grup; la taula plena, i la taula d'anonimització de les persones participants, es poden consultar en l'ANNEX 4.

Categoria	Pregunta	Entrevistat 1	Entrevistat 2	Entrevistat 3	Entrevistat 4	Entrevistat 5	Entrevistat 6	Entrevistat 7
Autoconcepte	Quin dels conceptes és/són el/s més importants per tu?							
Percepció Social	Creus que la percepció que té la societat de la migració afecta l'autoconcepte d'una persona migrant?							
Projecte	Si se't proposés participar en un projecte emprant la fotografia i l'escriptura per treballar l'autoconcepte, estaries interessat/da?							

Tot i que en un inici es redacten unes preguntes amb un estil més formal i acadèmic, a l'hora de realitzar el Focus Grup, es reformulen perquè les/els joves tinguin més facilitat per entendre-les.

Preguntes fetes a les/els joves

1. *¿Cuál o cuáles de estos conceptos de aquí es importante para vosotras/os? ¿Por qué?*
2. *¿Creeis que la opinión que tiene la gente sobre la gente que viene de fuera a vivir aquí influye en la forma de ser de esas personas que vienen de fuera?*
3. *Si yo ahora viniese de fuera y dijera: ¡hola! Vamos a hacer un proyecto y tenemos que utilizar una cámara de fotos para que cada una/o represente unos conceptos y escriba en pocas líneas el porqué de esa foto y con las fotos que salgan las colgamos en algún sitio, como en un museo, y puede venir gente de fuera a verlas. ¿Estaríais interesadas/os en participar?*

Entrevista semiestructurada a professionals de l'associació SaóPrat

Així com s'ha dut a terme un *focus grup* amb joves de l'associació SaóPrat, també s'ha volgut tenir en compte la veu de les educadores d'un dels projectes de l'associació, per tal de conèixer la tasca que es desenvolupa a SaóPrat, i també per conèixer l'opinió que tenen les educadores socials sobre el projecte que es proposa en aquest treball. A continuació s'adjunta la plantilla de l'entrevista que s'ha realitzat:

PERFIL I DADES PROFESSIONALS EN RELACIÓ A L'ENTITAT

1. Gènere
2. Edat
3. Anys treballant en l'entitat
4. Formació
5. Càrrec

SAÓPRAT – PROJECTES ARTÍSTICS

PROJECTES

1. Com a treballadora/es de SaóPrat, quin projecte destacaries, dels 11 que hi ha?
2. Quin tipus de projecte treballeu dins de SaóPrat?

3. Quins son els objectius i la metodologia d'aquest?
4. Quins/es professional/s estan al càrrec?
5. Quina és la seva funció?

PERFIL USUARIS/ES

6. Quin és el perfil dels/les joves que assisteixen?

NECESSITATS DELS USUARIS/ES

7. Els/les joves manifesten alguna/es necessitat/s específiques? En cas afirmatiu dir quines.

AUTOCONCEPTE

CONTINGUT

1. De les necessitats detectades, hi ha algunes relacionades amb l'autoconcepte?
2. Es treballa l'autoconcepte dins del projecte? Si la resposta és afirmativa, com?

REALITAT SOCIAL

3. Consideres/eu que la perspectiva social d'avui dia afecta al desenvolupament de l'autoconcepte?

ACOMPANYAMENT DE L' EDUCADOR/A

4. Quin pot ser el rol de l'educador/a en l'acompanyament durant el procés de desenvolupament de l'autoconcepte? Amb quines dificultats es pot trobar?
5. Quines eines és té a l'entitat per treballar l'autoconcepte? Consideres/eu que són suficients?

ART COM A EINA

1. En el context de Saó, i per a uns usuaris com en el projecte Bassa, consideres/eu que l'art és una bona eina per a treballar l'autoconcepte? Perquè?
2. Consideres/eu que l'ús de la fotografia, com a recurs, podria ser beneficiós a l'hora de treballar l'autoconcepte? De quina manera?
3. Consideres/eu que l'ús de l'escriptura, com a recurs, podria ser beneficiós a l'hora de treballar l'autoconcepte? De quina manera?
4. Creus que un projecte que empri la fotografia i l'escriptura com a eina socioeducativa per treballar l'autoconcepte, tindria èxit amb joves i/o adolescents en situació de migració?

5. Dels axiomes de l'autoconcepte –il·lustració adjuntada en la segona pàgina-, quins consideres/eu que són els més importants a l'hora de poder desenvolupar-lo en un projecte.

3.3 Consideracions ètiques

Pel que fa a les consideracions ètiques d'un focus grup inclouen garantir que els participants estiguin informats sobre l'estudi, sigui respectada la seva privacitat i confidencialitat, així com assegurar que se sentin còmodes i respectats durant la sessió. També és important obtenir el consentiment informat dels participants i garantir que se'ls proporcioni la informació necessària perquè puguin decidir si volen participar o no en l'estudi. A més, els investigadors han de ser conscients de les possibles implicacions o conseqüències que l'estudi pugui tenir per als participants, i han de prendre les mesures adequades per minimitzar qualsevol risc o perjudici possible.

Els investigadors no introdueixin cap mena de discriminació o perjudici durant la sessió, i han de garantir que totes les opinions i perspectives dels participants siguin escoltades sense prejudicis. A més, els investigadors han de ser transparents sobre la finalitat de l'estudi i no fer promeses que no puguin mantenir. També han de tenir en compte les salvaguardes necessàries per preservar la privacitat i la confidencialitat de les dades assolides durant la sessió.

Els investigadors han de ser conscients de qualsevol desigualtat de poder que pugui existir entre ells i els participants, i han de garantir que tots els participants tinguin la mateixa oportunitat de participar i expressar les seves opinions. També han de ser transparents sobre la forma en què s'utilitzaran les dades aconseguides durant la sessió i obtenir el consentiment dels participants per utilitzar les seves dades. A més, si es produeixen conflictes entre els membres del grup, els investigadors han de prendre les mesures necessàries per gestionar-los de manera ètica i professional.

4. DESCRIPCIÓ

MARC DE REFERÈNCIA

El present projecte busca emprar tant la fotografia com l'escriptura per treballar l'autoconcepte en el context de l'adolescència en situació de migració. Enguany, s'ha considerat tenir en compte els projectes ja existents que també utilitzen aquestes dues; així doncs, el marc de referència és una barreja de diferents projectes que fan ús d'aquestes. Els que he considerat més interessants a destacar són –per a més informació, clicar en el títol de cada projecte–:

- [*Literacy Through Potography*](#) (LTP). (Alfabetització a través de la Fotografia). Wendy Ewald ha col·laborat en projectes artístics amb nens i altres grups en diferents països, incentivant-los a utilitzar càmeres per a documentar les seves vides i somnis. S'ha creat el blog que exhibeix projectes d'escriptura i fotografia creats en tot Estats Units i fora de les nostres fronteres, fets per educadors, artistes i estudiants que s'han entrenat en les classes i tallers de LTP.
- [*Kids With Camera*](#) és una organització sense ànim de lucre, que ensenya l'art de la fotografia a infants en comunitats marginals en diferents punts del planeta. Utilitzen la fotografia per capturar la imaginació dels nens/es, apoderar-les/los, construir confiança, autoestima i esperança. Comparteixen la seva visió i les seves veus amb el món a través d'exposicions, llibres, pàgines d'internet i cinema.
- [*Taller d'escriptura y fotografia creativas*](#). L'objectiu del taller és que l'alumne pugui desenvolupar la seva creativitat tant amb la comunicació escrita com amb imatges fixes. A través d'exercicis pràctics i treballs en grup l'alumne va aprendre a construir les seves pròpies narratives de la mateixa manera que a plasmar-les visualment.
- [*La mirada*](#). Un projecte artístic dirigit al col·lectiu de persones amb capacitats diverses. El projecte s'ha establert un vincle amb les persones que viuen en una llar a través de la fotografia i la narrativa oral, introduint-los en el món d'aquesta disciplina artística mitjançant la reflexió de diferents temàtiques del seu dia a dia. Aquest projecte neix amb la intenció de reivindicar l'estigma i el rebuig que pateix aquest col·lectiu. El resultat final és una exposició fotogràfica.

OBJECTIUS

1. Adquirir els conceptes bàsics sobre fotografia i escriptura.
2. Fomentar la reflexió crítica envers diversos aspectes de l'autoconcepte.
3. Aprofundir en el concepte que les/els participants tenen de si mateixes/os.
4. Preparar i exhibir el material elaborat.

PARTICIPANTS

Joves del projecte Bassa de l'Associació SaóPrat, d'entre 12 i 18 anys.

CONTEXTUALITZACIÓ

El projecte es desenvoluparà a l'Associació SaóPrat al Prat de Llobregat, durant el primer mig any de 2024 –de gener a juny-.

Perquè es pugui desenvolupar el projecte com s'ha plantejat en un inici, és important tenir un espai hàbil on les/els joves puguin fer les activitats programades per al projecte –veure en apartats posteriors-, i que se segueixin els horaris establerts –sense interrompre la tasca de SaóPrat-, sempre oberts a modificacions en benefici de les/els joves.

METODOLOGIA

Principis i estratègies metodològiques.

Durant el desenvolupament del projecte es vetlarà per l'atenció a la diversitat de les/els joves participants, sent conscients que cada persona té un ritme i uns límits; el procés de cadascun/a és desigual, així com les característiques que les/els defineixen, en funció de les experiències –tant les que porten a la seva motxilla vivencial com les que van adquirint-, el seu origen social, econòmic i cultural.

Des d'un context que té en compte la diversitat, en la programació s'ha de preveure totes aquelles estratègies que s'adaptin millor a les persones participants i diversificar les experiències d'aprenentatge per no sobrecarregar l'atenció i la implicació de les/els joves. En tot moment s'adoptarà una posició flexible envers les propostes i ajustar-les a la realitat.

Tot allò que s'apregui durant el desenvolupament d'aquest projecte, es pretén que tingui un impacte significatiu que requereixi establir diferents relacions entre el que ja es coneix i el que es busca aprendre; com a conseqüència, es busca la integració de coneixements, fet que permetrà aplicar quelcom après en altres situacions i contextos.

En tot moment, es buscarà fomentar la motivació i predisposició positiva cap a qualsevol aprenentatge i/o activitat, per tal que les/els joves estiguin motivats per aprendre i participar; per fer-ho, i com es pot extreure de la trobada amb les joves de SaóPrat –vagueu ANNEX 4-, el projecte que es proposa és d'interès per a les/els joves i, per tant, això ja és un punt a favor pel que fa a la predisposició d'aquests a implicar-se en el procés.

Com es va observar en el Focus Grup, les/els joves tenen tendència a iniciar connexions a través de les persones més properes –educadores de Saó-; doncs, és important que en tot moment es creï un clima de seguretat i confiança. Més enllà de les programacions de les activitats, s'haurà d'establir, en l'esdevenir de la pràctica i desenvolupament del projecte, un model relacional positiu i de respecte –tant amb les/els talleristes, amb les/els companys/es o amb la investigadora-.

ESTRUCTURES ORGANITZATIVES

Tot i que la situació més utòpica hagués sigut realitzar un projecte horitzontal totalment, el desenvolupament d'aquest no ho serà del tot, ja que es parteix d'una proposta de projecte creada per la investigadora i presentada a les/els joves. No obstant això, en tot moment s'ha buscat, es busca i es buscarà l'opinió i punt de vista de les persones participants. Al *focus grup*, es va fer una proposta de conceptes i les/els joves van dir “la seva” en funció dels que consideraven més importants per a elles/ells, i el mateix va succeir amb la presentació del projecte.

Bé que, en activitats futures, abans de dur-les a terme, es buscarà sempre l'opinió i veu de les persones participants per no partir d'una imposició de tasques i, en el procés, arriscar a perdre la motivació i implicació; no obstant les activitats tindran un caràcter formatiu per tal d'assegurar un resultat amb un mínim de rigor i professionalitat a l'exposició.

Respecte a SaóPrat i les seves dinàmiques internes i horaris, pel que fa a les activitats, es buscarà no destorbar els *timings* de l'organització i emmotllar-se per tal que, ni joves ni professionals, hagin de modificar el seu horari.

ACCIONS I ACTIVITATS

Per tal d'aconseguir els objectius plantejats a l'inici del projecte, és necessària la realització d'unes activitats concretes. A continuació s'expliquen de manera molt resumida aquestes activitats, no obstant, hi ha una fitxa detallada d'aquestes al ANNEX 8.

Activitat 1 - Taller de fotografia

Amb aquesta activitat el que es pretén és que les/els joves adquireixin unes competències bàsiques respecte a la fotografia que, més endavant, hauran d'aplicar per tal de prendre les fotografies que s'utilitzaran a l'exposició final.

Activitat 2 - Taller d'escriptura

Amb aquesta activitat el que es pretén és que les/els joves adquireixin unes competències bàsiques d'escriptura, per tal de millorar les existents. Amb aquest taller el que es pretén és que les/els joves adquireixin els recursos necessaris per desenvolupar un petit text que acompanyarà a les imatges de l'activitat prèvia en l'exposició final.

Activitat 3 – Difusió de l'exposició

Aquesta activitat s'ha pensat amb la finalitat de preparar l'exposició final, on les/els joves hauran d'elaborar tot el necessari per a la difusió de l'exposició.

Activitat 4 - Exposició fotogràfica

Aquesta activitat és la culminació de totes les activitats plantejades. En una data acordada entre les/els joves i l'Associació Saó Prat, es realitzarà l'exposició de fotografies i escrits perquè les famílies, amics i qualsevol persona interessada pugui veure i gaudir del material elaborat per les/els joves.

TEMPORALITZACIÓ

Per tal que les qüestions temporals quedessin tan clares com sigui possible, s'ha elaborat un cronograma amb totes les tasques i/o activitats pensades per dur a terme aquest projecte. Veure cronograma complet en l'ANNEX 6.

RECURSOS

Per a la realització del projecte, s'han previst diferents activitats per a aconseguir els objectius plantejats. Aquestes activitats requereixen certs recursos –materials i humans-. Per tal de sintetitzar tots els recursos necessaris per al desenvolupament del projecte s'ha elaborat un pressupost detallat –Vagueu ANNEX 7-.

AVALUACIÓ I SEGUIMENT

Pel que fa a l'avaluació del projecte, aquesta es realitzarà en dos temps: avaluacions contínues i avaluació final.

L'avaluació contínua és aquella que correspon a la de les activitats proposades. Cada activitat té la seva pròpia avaluació qualitativa, per analitzar la viabilitat i la satisfacció de les/els joves envers aquestes. L'eina d'avaluació de les activitats es farà en format de qüestionari i d'observació no participant de l'educadora en funció d'investigadora. L'avaluació final del projecte busca analitzar el resultat general, per saber si s'han aconseguit els objectius plantejats en un inici i les possibles propostes de millora. Per a avaluar s'utilitzarà un registre d'observació categorial qualitatiu en el qual s'avaluaran els diferents ítems a través de les respostes: molt, bastant, poc, gens. –Vagueu ANNEX 9-.

VIABILITAT A CURT I LLARG TERMINI

Aquest projecte, pel que fa a la viabilitat, està pensat per ser executar-se en un any vista, després de l'aprovació, per tal de tenir un marge de preparació, planificació i rectificació –si fos necessària-.

En un futur, si es volgués desenvolupar el projecte amb unes/uns altres usuàries de Saó –independentment del projecte-, s'hauria de tenir en compte, primerament, si existeix la necessitat de treballar l'autoconcepte, després s'ha de saber si les/els joves tenen interès a participar en una activitat d'aquesta tipologia, utilitzant la fotografia i l'escriptura. També s'hauria de tenir en compte les limitacions i habilitats de les persones participats –alfabetització, competències digitals, necessitats educatives específiques...-.

A més a més, també s'ha de tenir en compte el nombre de persones que volen participar en futures, cosa que va lligada directament amb les subvencions disponibles i, alhora afecta directament al pressupost –que s'hauria de modificar si fes falta-.

RESULTATS I DISCUSIÓ

Pel que fa a l'escriptura i la fotografia com a eines socioeducatives, molts autors han afirmat que són eines que s'utilitzen per expressar i materialitzar una idea –a vegades lligada al subconscient, d'altres al conscient-. A través d'aquestes disciplines artístiques es poden emprar com a recursos per afavorir i potenciar la participació social i generar una consciència que desenvolupi en un canvi.

Un altre de les idees exposades en el marc teòric ha sigut el concepte d'adolescència i tots els canvis i reptes als quals les/els joves s'enfronten en arribar a aquesta etapa evolutiva, sent un d'aquests el desenvolupament de l'autoconcepte. Com la Paula, educadora de SaóPrat va mencionar a l'entrevista, responent a les preguntes sobre l'autoconcepte que tenen les/els joves que acudeixen al projecte Bassa: "si els i les joves que participen de l'espai tinguessin un autoconcepte més positiu, tindrien més facilitat a l'hora de relacionar-se amb la resta o de trobar un espai segur on demanar ajuda".

Recollint de la teoria l'aportació de Mark Aso (2020) sobre els axiomes de l'autoconcepte, aquests conceptes varen ser presentats en el *focus grup* perquè les/els joves i les educadores ressaltessin aquelles categories superposades que més les/els interpel·lessin; tot i que Aso fa referència a 8 conceptes, les/els joves de SaóPrat en van ressaltar 4 amb més insistència, a saber: família, ideologia, nacionalitat i actitud.

Pel que fa a la situació d'infants i joves emigrats sols, s'ha contextualitzat que, segons el Departament de Drets Socials de la Generalitat, en el que portem de 2023, a Catalunya, s'han registrat 5658 arribades, el gènere dels quals un 95,% és masculí mentre que el 4,2% és femení. La franja d'edat d'aquests infants i joves és de 12 (0,3%), 13 (0,5%), 14 (0,8%), 15 (2,4%), 16 (8,6%), 17 (24,4%), 18 (19,4%) i 19 o més (43,6%). Segons el país de procedència, el país amb més infants i joves emigrats és el Marroc amb un 52,7%, seguit pels Països Subsaharians amb un 34,2%, el Magreb –excloent Marroc- amb un 5,3%, altres països amb un 4,8% i Ucraïna amb un 3%.

En relació amb la percepció social que es té de sobre la migració de les/els joves i els prejudicis i estigmes cap a aquests/es, a l'entrevista es va preguntar sobre si la perspectiva social actual afecta el desenvolupament de l'autoconcepte i la resposta obtinguda va ser afirmativa: "sense cap mena de dubte, sembla que cada cop hi ha més prejudicis cap a les persones en situacions desfavorides i això inevitablement afecta l'autoconcepte". No obstant això, en el *focus grup*, de

les/els 7 persones participants, dos van contestar que la percepció social sobre la migració no afecta l'autoconcepte de la persona, tres van contestar que depèn del país de procedència i de la situació, i les altres dues no van contestar.

Pel que fa al rol de l'educació social en els processos d'acompanyament en el desenvolupament de l'autoconcepte en la joventut migrada, de nou, en l'entrevista es remarca que: "el rol de l'educador o educadora en aquest cas és acompanyar, escoltar, empoderar, animar i sobretot intentar fer conscient a la persona amb qui treballem de les coses que és capaç i que fa bé".

Per finalitzar, el fet d'acomplir un projecte que combini l'ús de la fotografia i l'escriptura per treballar l'autoconcepte, a l'entrevista es va ressaltar de manera positiva: "Penso que el projecte que plantejes tu en aquest treball seria una bona manera de treballar l'autoconcepte. És una manera innovadora alhora que motivadora pels i les joves. Podrien aprendre tècniques de fotografia que després podrien posar en pràctica en el seu dia a dia si els hi ve de gust i a la vegada estarien treballant l'autoconcepte de manera transversal en tot el procés". I, no només les educadores consideren que podria ser interessant, les/els joves de Saó també van estar d'acord per unanimitat.

5. COMUNICACIÓ, PROMOCIÓ I DIFUSIÓ

En aquest apartat s'explicarà de manera breu quines són les estratègies de comunicació i difusió del projecte.

La primera eina és elaborar l'esborrany del projecte i presentar-ho a l'Associació SaóPrat per a una revisió i la possible futura col·laboració amb l'associació. Més enllà d'això, un cop el projecte estigui en marxa, es crearan:

- Un correu electrònic per mantenir una línia de comunicació activa i vigent per tal de parlar, no només amb Saó Prat, sinó per comunicar-se amb les institucions associades, demanar subvencions i respondre els possibles dubtes i/o peticions.
- S'elaboraria una pàgina web que s'aniria actualitzant amb els progressos del projecte i les activitats. En la pàgina web s'inclourien els apartats "Qui som?" amb una breu descripció de les persones responsables del projecte, els objectius i el motiu de la realització del projecte, així com un organigrama del centre. A l'apartat "On som?" s'hi inclouria un mapa i les dades de localització. Un altre apartat seria "Activitats que realitzem" on s'explicaria de manera general les activitats que es duen a terme i, finalment, l'apartat de "col·laboracions" per donar a conèixer les col·laboracions que han fet possible la creació del projecte.
- Un tríptic amb la informació bàsica sobre el projecte, qui és/són les persones responsables del projecte, a qui va dirigit aquest i quins resultats s'esperen del procés.
- Publicació a la revista local perquè el municipi tingui noció i consciència del projecte que es desenvolupa.
- Cartell publicitari amb la informació del projecte per difondre'l i fer-ne publicitat.

6. CONCLUSIONS

Un cop redactat el projecte, havent recopilat tota la informació necessària, plantejades les activitats i validat amb les persones indicades manca extreure les conclusions. És per això que, en aquest apartat, es revisen els objectius plantejats a l'inici del projecte per comprovar si s'han assolit de manera satisfactòria.

Pel que fa a l'objectiu específic número 1.1 –analitzar la situació de la joventut migrada per tenir una visió més acurada de la realitat-, s'ha contextualitzat que, segons el Departament de Drets Socials de la Generalitat, en el que portem de 2023, a Catalunya, s'han registrat 5658 arribades d'infants i joves emigrats sols. Per tan es conclou que aquest objectiu és assumible i assolible en el marc del projecte.

En relació amb l'objectiu 1.2 –conceptualitzar la percepció social envers la joventut migrada-, tot i que actualment no hi ha una majoria representant amb ideologia racista o xenòfoba, es pot observar que cada dia, en els mitjans de comunicació o les xarxes socials hi ha un cúmul de notícies sobre agressions o comportaments de caràcter racista o xenòfob. Aquesta percepció social que és té envers la migració fa que es pugui establir una relació (in)directa entre l'augment o disminució de l'autoconcepte dels infants i joves migrats. Contra més discursos d'odi i percepció negativa per part de la societat, més baix serà l'autoconcepte dels infants i joves, ja que, en conviure en una societat que té constantment missatges negatius per a aquestes persones fa que la percepció dels infants i joves disminueixi.

Respecte l'objectiu 1.3 –combinar l'escriptura i la fotografia per crear una eina socioeducativa- també s'ha assolit, ja que la fusió d'ambdues disciplines és possible i es pot establir una vinculació entre aquestes perquè l'eina tingui un eix conductor –treballar l'autoconcepte- a través de les arts.

Els objectius 1.4 i 1.5: enquestar a la joventut migrada, de l'Associació SaóPrat, per conèixer la seva opinió envers el projecte plantejat; i entrevistar a les professionals de l'Associació SaóPrat, per conèixer la seva opinió envers el projecte plantejat, respectivament, també són objectius que s'han assolit amb una resolució molt positiva en ambdós casos, car, tant per part de les/els joves com de l'equip d'educadores hi ha hagut una molt bona predisposició cap al projecte si s'arribés a dur a terme en un futur.

En termes generals, considero que el projecte que es planteja podria tenir una molt bona incidència en l'associació i en termes generals, ja que, a través de les arts es poden treballar infinitat de coses. Durant molt de temps, el concepte popular d'art ha estat relacionat directament amb un univers ric i variat percebut com una cosa allunyada de la quotidianitat. S'ha considerat com un món a part reservat només per a uns pocs escollits. Recentment, aquesta percepció ha canviat i l'art està adquirint un nou rol, amb un enfocament més centrat en el procés artístic i educatiu que en la creació d'una obra acabada. La música, la dansa, el teatre, el circ, la pintura, el *graffiti* i altres formes d'expressió artística permeten a persones amb capacitats i formacions diferents participar simultàniament, realitzant diferents accions per a un resultat estètic i un procés col·lectiu i transformador. Així, els diferents llenguatges artístics són idonis per a facilitar i promoure l'apoderament, ja que fomenten la creativitat, la democràcia i la transformació.

Com a fortlesa considero important destacar que, en el marc de l'educació social i en relació amb les arts, es poden emmarcar en els conceptes d'en, per a i a través de. Educar EN l'art és un ensenyament general on l'art es converteix en el contingut de l'educació. Educar PER A l'art és quan les arts són la finalitat de l'ensenyament, però també són el contingut de les activitats. I, educar A TRAVÉS DE l'art és una pràctica que té més a veure amb la millora de la qualitat de vida de la gent que amb l'aprenentatge del llenguatge artístic per se. Així doncs, el projecte que es planteja en aquest treball, relaciona les arts amb l'educació (social) sent un projecte que pretén educar a través de l'art. Enfocant-ho des d'aquesta perspectiva, l'educador/a social no cal que tingui cap formació professional en les disciplines artístiques més enllà del coneixement bàsic d'aquestes i, amb això, elaborar unes activitats, amb o sense el suport de professionals formats, que busquin treballar quelcom en eix transversal.

En l'aspecte de les limitacions, cabria destacar que m'hagués agradat realitzar una prova pilot d'una de les sessions de les activitats de fotografia o escriptura amb les/els joves. Una altra limitació és la realització de només una entrevista a una professional de SaóPrat, ja que m'hagués agradat realitzar-ne més i poder tenir una comparació entre els punts de vista de diferents professionals de Saó, més enllà de la visió de l'educació social.

Com a línia de futur, si el projecte prospera, es podria plantejar ampliar el nombre de joves participants i vincular el projecte amb altres ja existents d'un altre municipi o localitat, fent xarxa amb aquests per remarcar la riquesa i la pluralitat professional i d'actuació.

7. BIBLIOGRAFIA

- ASEDES. (2007). Documents professionalitzadors [Conjunto de datos]. En *Col·legi d'educadores i educadors socials de Catalunya*. Asociación Estatal de Educación Social - ASEDES.
https://educacionsocial.udl.cat/export/sites/EducacioSocial/.content/documents/etica_es.pdf
- Bargach, A. (2008). La Integración del menor migrante sin referente adulto en el país receptor: Un gran reto universal para la educación intercultural. En *Ponencia: El carácter Universal de la Educación Intercultural*. I Jornadas Internacionales. VI Jornadas sobre Diagnóstico y Orientación, Jaén. 21-23 de febrero de 2008.
<https://web.ujaen.es/investiga/ideo/docs/Actas%20Congreso%20I.pdf>
- Barthes, R. (1995). *La cámara lúcida: nota sobre la fotografía*. Paidós.
- Benjamin, W. (1989). Pequeña historia de la fotografía. En *Discursos interrumpidos I. Filosofía del arte y de la historia* (1.a ed., pp. 61-83). Taurus.
- Bisquerra, R. (2010). *La educación emocional en la práctica*. Horsori.
- Calvet, L. J. (2001). *Historia de la escritura: de Mesopotamia hasta nuestros días*. Paidós.
- Castellarnau Fort, F. (2020). *Relats d'un educador social: crònica, reflexions i resistències a ambdues bandes de la frontera* (1.a ed.). Descontrol Editorial.
- Claver, E., & Pereda, E. (2011). Adolescentes migrantes resilientes. En *Adolescentes en el siglo XXI. Entre impotencia, resiliencia y poder* (pp. 247-265). Morata.
<https://elibro-net.sire.ub.edu/es/ereader/craiub/51825?page=248>
- Datos e investigación*. (s. f.). International Organization for Migration. Recuperado 23 de febrero de 2023, de <https://www.iom.int/es>
- Dorado i Dorado, A. (2021, 30 julio). Educadores sociales, facilitant els dols dels joves migrats. *Social.cat*. Recuperado 8 de marzo de 2023, de <https://www.social.cat/opinio/14934/educadores-socials-facilitant-els-dols-dels-joves-migrats>

- Eco, U. (2019). *Migració i intolerància* (M. Llopis, Trad.). Ara Llibres.
- Equipo editorial. (2020). Escritura - Concepto, importancia, historia, funciones y tipos. En *Concepto*. Recuperado 24 de enero de 2023, de <https://concepto.de/escritura/>
- Equipo editorial Etecé. (2023). Historia de la Fotografía: resumen, inventos y características. En *Enciclopedia Humanidades*. <https://humanidades.com/historia-de-la-fotografia/>
- Erikson, E. H. (1980). *Identity and the Life Cycle*. Norton.
- Erikson, E. H., & Guera Miralles, A. (1980). *Identidad: juventud y crisis*. Taurus.
- Funes, J. (1999). IV. Migración y adolescencia. En *La inmigración extranjera en España. Los retos educativos* (pp. 119-144). Fundació «La Caixa».
- Fuentes, M. C., García, J. F., Garcia, E., & Lila, M. (2011). Autoconcepto y ajuste psicosocial en la adolescencia. *Psicothema*, Vol 23(no1), 7-12.
- Generalitat de Catalunya. (2002). Funcions i competències professionals: Clau del cos de diplomatura de la Generalitat de Catalunya, Educació Social [Conjunto de datos]. En *Direcció General de Funció Pública*. https://administraciopublica.gencat.cat/web/.content/funcio-publica/oposicions/informacio-suport-preparar-oposicions/cossos-administracio-especial-a2-c1-c2/perfils/Educacio-Social_Perfil-professional.pdf
- Goñi Palacios, E., & Fernández Zabala, A. (2007). Los dominios social y personal del autoconcepto. *Revista de psicodidáctica*, 12(No2), 179-194. <https://ojs.ehu.eus/index.php/psicodidactica/article/download/218/214>
- Guillén, J. C., Menéndez, F. G., & Moreira, T. K. (2019). Migración: Como fenómeno social vulnerable y salvaguarda de los derechos humanos. *Revista de Ciencias Sociales (Ve)*, XXV (E-1), 281-294. <https://doi.org/10.31876/rcs.v25i1.29619>
- Gutiérrez Silva, J. M., Romero Borré, J., Arias Montero, S. R., & Briones Mendoza, X. F. (2020). Migración: Contexto, impacto y desafío. Una reflexión teórica. *Revista de Ciencias Sociales (Ve)*, XXVI(nº2), 299-311. <https://www.redalyc.org/journal/280/28063431024/28063431024.pdf>

Idescat. *Indicadors anuals.* (2023, 2 marzo).
<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=anuals>

Instituto Nacional de Estadística. (2022, 18 noviembre). *Cifras de Población (CP) a 1 de julio de 2022 Estadística de Migraciones (EM). Primer semestre de 2022* [Comunicado de prensa]. https://www.ine.es/prensa/cp_j2022_p.pdf

James, W. (1890). *The Principles of Psychology*.

López, N. C., Sonia, M., Dasi, M. G., & Mariscal, S. (2009). *El desarrollo psicológico a lo largo de la vida*. McGraw-Hill Education.
<https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=398426>

Luna, N. C., & Molero, D. (2013). Revisión teórica sobre el autoconcepto y su importancia en la adolescencia. *Revista Electrónica de Investigación y Docencia (REID)*, 10, 43-64.
<https://150.214.170.182/index.php/reid/article/download/991/818>

Luria, A. R. (1995). *Conciencia y lenguaje*. Visor.

Marcia, J. E. (1966). Development and validation of ego-identity status. *Journal of Personality and Social Psychology*, 3(5), 551-558.
<https://doi.org/10.1037/h0023281>

Moreno González, A. (2003). Art-Teràpia i Educació Social. *Educació social: revista d'intervenció socioeducativa*, No25, 95-107.
<https://raco.cat/index.php/EducacioSocial/article/view/165445>

Ordiz, E. (2020, 16 diciembre). Abascal: 'Ninguno de los menas que roban, que agreden o que violan han venido a aportar nada a España' www.20minutos.es - Últimas Noticias. <https://www.20minutos.es/noticia/4513362/0/abascal-congreso-mena-inmigracion-sanchez-crisis/>

Organización Internacional del Trabajo. (2010). *Las migraciones como factor de desarrollo: El caso de África Septentrional y Occidental* (1.a ed.). Instituto Internacional de Estudios Laborales. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/--dgreports/--dcomm/documents/publication/wcms_193897.pdf

- OTRI - Oficina de Transferencia de Resultados de Investigación. (2019, 11 noviembre). *Si las posturas de extrema derecha siguen avanzando en Occidente, será un problema*. Universitat Complutense de Madrid. Recuperado 25 de abril de 2023, de <https://www.ucm.es/otri/si-las-posturas-de-extrema-derecha-siguen-avanzando-en-occidente,-sera-un-problema>
- Pereda, C., Actis, W., & De Prada, M. (1999). VI. El desafío intercultural: Españoles ante la inmigración. En *La inmigración extranjera en España. Los retos educativos* (pp. 167-213). Fundació «La Caixa». <https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=10937>
- Plangger, L. (2015). *Autoconcepto e intereses en adolescentes inmigrantes y nativos* [Tesis]. Universidad Complutense de Madrid. <https://eprints.ucm.es/40459/1/T38124.pdf>
- PsicoSalut. (2020, 21 mayo). *Autoestima i autoconcepte / Psicòleg Sabadell*. Psicosalut Centre de Psicologia Sanitària. Recuperado 22 de marzo de 2023, de <https://centrepsicosalut.com/psicologia-i-ciencia/autoestima-i-autoconcepte/>
- Quiroga, V., Chagas, E., Camerota, N., Molero, L., & Moral, I. (2021). Adolescentes y jóvenes migrantes no acompañados/as: De la discriminación al reconocimiento de los saberes. *Quaderns De l'Institut Català d'Antropologia*, 37(1), 87-108. <https://publicacions.antropologia.cat/quaderns/article/download/325/174/>
- Rabadán Crespo, N. V. (2014). La fotografía participativa en el contexto socio-educativo con adolescentes. *Comunicación y Hombre*, 10, 143-156. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/5344618.pdf>
- Romano, J., & Santamaría, E. (2010). Despensar la «inmigración»: O un intento de conocer mejor las movilidades y alteraciones sociales contemporáneas. *Athenea Digital*, 18, 17-29. <https://atheneadigital.net/article/view/n18-romano-santamaria/740-pdf-es>
- Save the Children. (2021, 22 abril). *MENAS es un estigma: son niños y niñas solos*. Recuperado 27 de febrero de 2023, de <https://www.savethechildren.es/actualidad/menas-es-un-estigma-son-ninos-y-ninas-solos>

- Secretaria d'Infància, Adolescència i Joventut. (2023, 28 febrero). *Adolescents i joves emigrats sols.: Adolescents i joves acollits per la DGAIA i noves arribades. Informe estadístic mensual*. Generalitat de Catalunya. Departament de Drets Socials. Recuperado 6 de marzo de 2023, de https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/infancia_i_adolescencia/estrategiacatalanaacolida/dades/
- Shavelson, R. J., Hubner, J. J., & Stanton, G. E. (1976). Self-Concept: Validation of Construct Interpretations. *Review of Educational Research*, 46(3), 407-441. <https://doi.org/10.3102/00346543046003407>
- Tagliaferro, G. (2022). *La adolescencia y sus dinámicas. Comprender, educar y gestionar la edad de los grandes cambios*. Ediciones Dehonianas España.
- Tannenbaum, M. (2008). An analysis of self-concept among Ethiopian immigrant and Israeli-born children and adolescents. *International Journal of Behavioral Development*, 32(3), 188-198. <https://doi.org/10.1177/0165025408089268>
- Tricas, M., & Bueno, D. (2022). La metamorfosi dels adolescents. *La República*, 24-25. <https://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/184501>
- Trilla, J., & Bernet, J. T. (1993). *Otras educaciones: animación sociocultural, formación de adultos y ciudad educativa*. Anthropos.
- Valery, O. (2000). Reflexiones sobre la Escritura a partir de Vygotsky. *Educere: Revista Venezolana de Educación*, No 9, 38-43. <https://www.redalyc.org/pdf/356/35630908.pdf%20%20%20%20>
- Vignoli, J. R., & Busso, G. (2009). *Migración interna y desarrollo en América Latina entre 1980 y 2005: un estudio comparativo con perspectiva regional basada en siete países*. Comisión Económica para América Latina y el Caribe. https://www.cepal.org/sites/default/files/publication/files/2541/S0800671_es.pdf
- Vygotsky, L. S. (1970). *Pensamiento y lenguaje.: Teoría del desarrollo cultural de las funciones psíquicas*. Editorial La Pleyade, Buenos Aires. <https://abacoenred.com/wp-content/uploads/2015/10/Pensamiento-y-Lenguaje-Vigotsky-Lev.pdf>

8. ANNEXOS

ANNEX 1 – Gràfic sobre la migració al 2022

ANNEX 2 – Gràfic sobre la migració al 2023

ANNEX 3 – SaóPrat

ANNEX 4 – Focus Grup

ANNEX 5 – Entrevista a una professional de SaóPrat

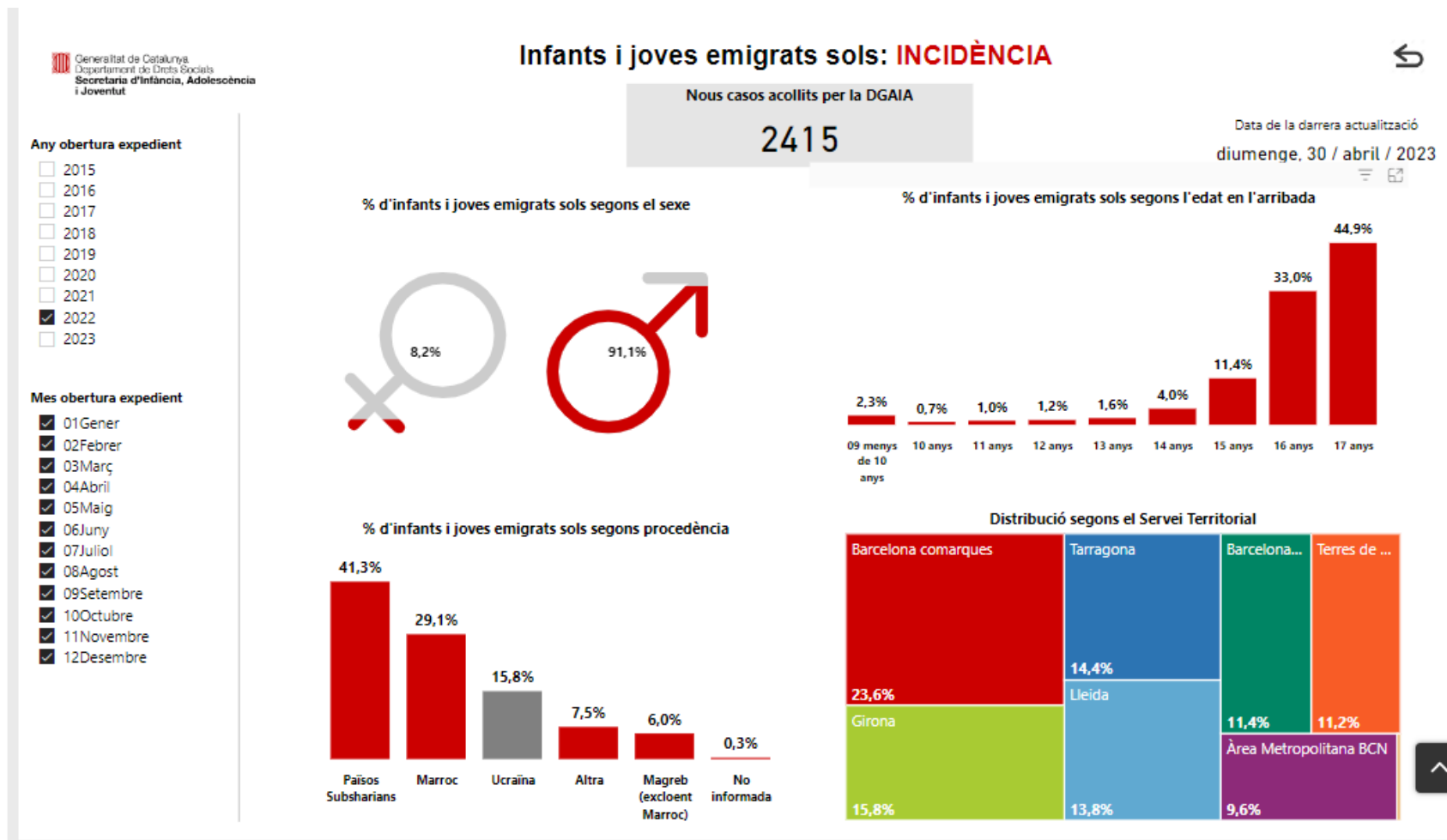
ANNEX 6 – Cronograma

ANNEX 7 – Pressupost

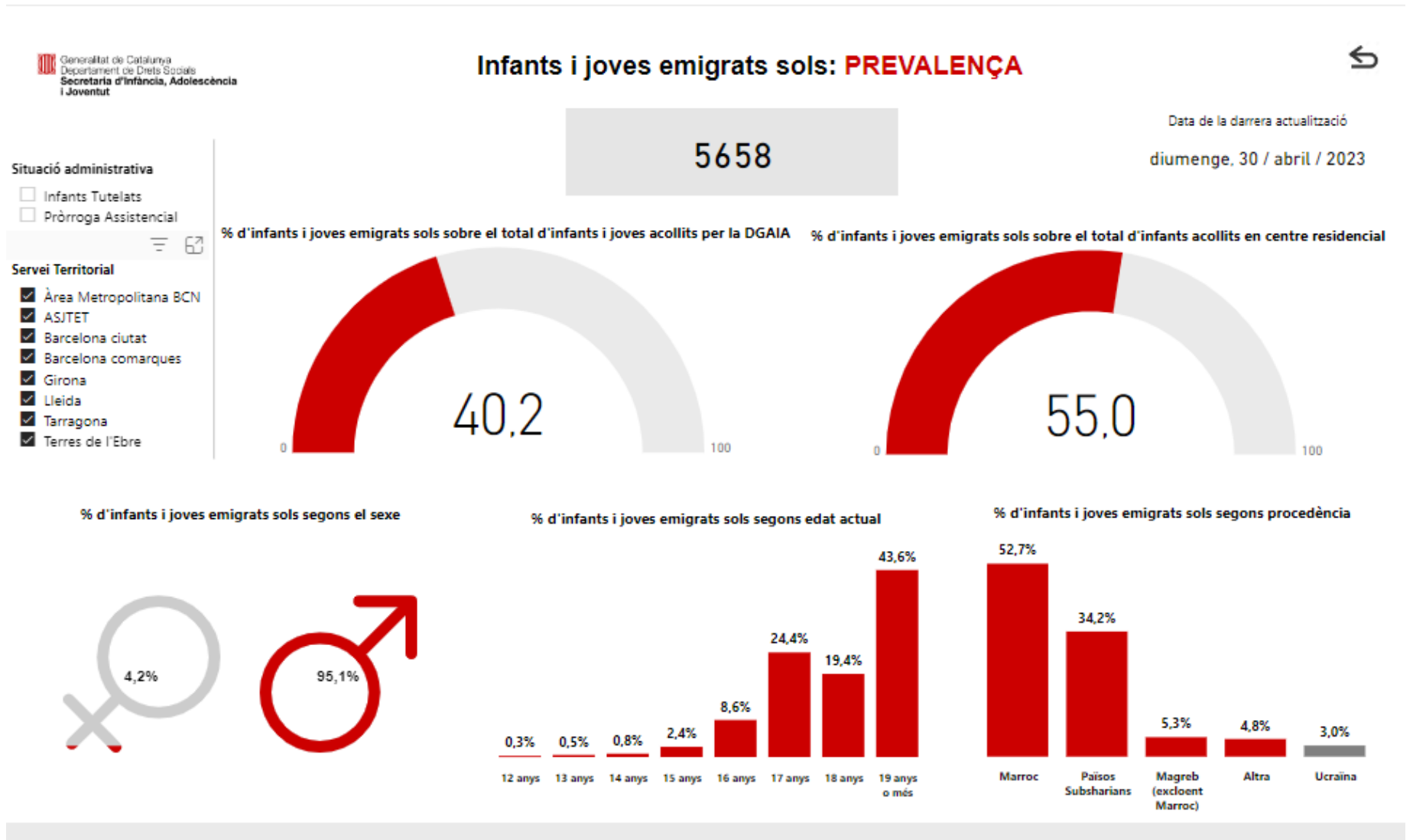
ANNEX 8 – Activitats del projecte

ANNEX 9 – Avaluació del projecte

8.1 Gràfic sobre la migració al 2022

8.2 Gràfic sobre la migració al 2023

8.3 SaóPrat

Formulari primer contacte

17/3/23, 16:41 Contacto - associació saóprat

[Twitter](#) [Facebook](#) [LinkedIn](#) [YouTube](#) [Instagram](#) [Trabaja con nosotros](#) [Español](#)

saóprat
associació

[Inicio](#) [Quienes somos](#) [Acción Saó](#) [Súmate](#) [Blog](#) [Contacto](#) [Donar](#)

Paula Casaus Burgos

Tu correo electrónico*

Entidad/Empresa

Teléfono

Asunto*

Tu mensaje*

Bona tarda,
em dic Paula Casaus i sóc una estudiant de 4rt de carrera d'Educació Social. L'any passat vaig estar fent les pràctiques de la carrera i treballant amb vosaltres. Actualment, estic realitzant el meu Treball Final de Grau; aquest consisteix en la creació d'un projecte emprant la fotografia i l'escriptura per treballar l'autoconcepte de l'adolescència migrada.
Redacto aquest missatge amb la intenció de posar-me en contacte amb algun/a responsable per tal de parlar del projecte i, en cas que fos d'interès, portar a cap alguna entrevista.

Estem en contacte,
moltes gràcies.

Al marcar esta casilla y enviar el formulario, declaro que he leído y acepto los términos de la [Política de Privacidad](#), y autorizo a que todos los datos que facilito queden incluidos en un fichero con los fines indicados.

https://saoprat.org/es/contacto/?_gl=1*yloh98*_ga*MTM4NDgwMDQzLjE2NzkwnjY2Njg.*_up*MQ.*_ga_HZTRQB4VBQ*MTY3OTA2NjY2OC4xLj... 2/3

Transcripció de la primera trobada – 30 de març

Investigadora: Okay, vale, doncs la cosa és pel TFG... estic fent el TFG i l'estic fent per treballar l'autoconcepte a l'adolescència migrada. I la meva intenció és crear un projecte utilitzant la fotografia i l'escriptura per treballar l'autoconcepte.

Educadora: Vale, m'has dit l'autoestima?

Investigadora: L'autoconcepte a l'adolescència migrada a través de l'escriptura i la fotografia.

Educadora: A través de la fotografia.

Investigadora: I l'escriptura de les dues coses combinades.

Educadora: Vale, ja.

Investigadora: Llavors, la idea era reunir-me amb, bueno, vaig enviar el correu i la Melody em va dir que ara lo que més casava amb el meu projecte era Bassa, em sembla. Llavors la intenció era agendar d'una reunió amb les que porten el projecte de Bassa, i si fos possible algun dels joves perquè em vull centrar, com vosaltres el model centrat en la persona, pues no només tenir en compte les professionals, sinó també saber si aquest projecte com a eina als joves els hi és d'interès.

Educadora: Però és una activitat?... és...

Investigadora: La idea final és fer com una mena d'exposició amb fotografies fetes pels joves, igual que textos, *microtextos*, petits descriptius, i fotos fetes per ells, i per treballar certs conceptes de l'autoconcepte... *valga la redundancia*.

Educadora: Vale i llavors què voldries fer la teva i l'entrevista amb alguna de nosaltres amb algun jove i per... per dur a terme una activitat?

Investigadora: El dur a terme projectes de manera més hipotètica, perquè clar, depèn de si és viable o no és viable. La cosa seria així com més de saber si aquesta eina que jo plantejo aquest projecte pilot

Educadora: és útil...

Investigadora: és útil, és d'interès i està enfocat perquè pogués ser útil en un futur...

Educadora: o sigui, diguéssim que tu has de muntar tot com si anassis a fer. Però no cal que ho acabis materialitzant.

Investigadora: Exacte

Educadora: vale, vale, vale.

Investigadora: Si, clar, és saber si que aquest projecte que faig és... ho veurieu viable, si no és adequat, si sí o si no, si jo ho plantejo des de la visió de l'educació, des de la Universitat i jo ara ho plantejo els joves i els joves em diuen: escolta, doncs no m'interessa o no ho veig útil o no m'agrada o això. Llavors doncs fer el *previo* a veure si...

Educadora: Vale, sí, em sembla guai. Llavors l'entrevista seria la mateixa pels educadors i pels joves, o...

Investigadora: No alguna diferència, pels educadors seria més... si ells com des de la visió del professional s'hi veuen com una manera d'enfocar, més enllà de les metodologies clàssiques, no utilitzar la fotografia i l'escriptura tot junt, i els joves si els hi interès.

Educadora: Vale, perquè estic pensant que igual per aprofitar el temps d'educadores ens la pot fer arribar per mail i te la fem totes juntes. Ho necessites fer-ho presencial?

Investigadora: Clar la meua intenció, des de... lo que se'ns proposa a la Universitat és utilitzar el focus grup, que és juntar educadores, per una banda, i a joves, però no sé com quadra tema d'horaris. Llavors...

Educadora: Clar, nosaltres tenim l'atenció, amb ells, de dilluns a dijous de 3:30 a 5:30.

Investigadora: Jo m'adapto perfectament com visc per aquí, doncs no em fa res. El que clar no vull interferir en el vostre tarannà de fer. Llavors la idea era fer 3 preguntes si és focus grup es 3 preguntes curtes tancades i és dialogar vosaltres.

Educadora: El que sí que es podria fer és perquè ara el grup de l'ESO hem retallat una mica el temps perquè l'última mitja hora era un poc caòtica, llavors dos hores estudiant després d'estar tot el dia al cole era un *poco drama*. Llavors, si vols el que podríem fer és que vingués un dia a les 5:00 i aprofitar com queda 5 a 5 i mitja en teoria ja marxen, i el que té una mica més de feina si que es queda prop aquesta mitja horeta, si vols, que no afecta realment... el que el jove que vulgui participar es pot quedar i l'educadora està també.

Investigadora: Doncs és una bona idea. Llavors...

Educadora: si va bé...

Investigadora: eh sí, sí, sí i sí em queda qualsevol cosa, si és viable obrir la porta si me queda algun dubte, el que sigui, podria aprofundir alguna cosa, doncs tornar gent d'una altra reunió. Però ja dic, intentar ser lo més breu i concís possible per no treure-us els temps.

Educadora: Vale i l'edat els joves la saps?

Investigadora: Adolescència si potser.

Educadora: De quin... perquè clar, aquí tenim des dels 12 fins als 22.

Investigadora: Doncs... 12 fins als 18... 18 o tu potser menys... 12 -18

Educadora: Vale i t'agradaria que fos un jove o uns quants?

Investigadora: Uns quants. Quanta més resposta dels joves a les preguntes, millor.

Educadora: Vale i... estic pensant necessites un mínim, perquè igual nosaltres citem a 3 i de cop em dius: no Paula, és que m'agradaria que fossin 6 o amb dos tinc suficient o *te da igual*...

Investigadora: No amb 3 joves i un parell... No sé quantes educadores porteu el projecte...

Educadora: Que estiguin aquí a la tarda són 3.

Investigadora: Doncs amb 3 i 3 és més que suficient.

Educadora: Vale. Vale doncs... *a ver...* vols que mirem data?

Investigadora: És per després de Setmana Santa, així...

Educadora: Si la primera setmana no faria res, perquè estan *un poco aterrizando...* La segona setmana, si vols... Tu quan necessites tenir el fet?

Investigadora: Si no m'equivoco... Abans del 15 de maig.

Educadora: Vale. Doncs si vols ho deixem... perquè la segona setmana igual estan una mica liats amb el tema de Sant Jordi... Històries, saps?...eh... si vols ho deixem per la setmana del 24, 25, 26 *por ai*, d'abril...

Investigadora: Sí.. em... 25 millor.

Educadora: Vale, pues m'apunto 25 del quatre. I si... tu en principi conta que el 25 a 5, vale? i si qualsevol cosa t'escric.

Investigadora: Okay.

Educadora: Si vols et dono el telèfon de Bassa i qualsevol m'escris i així et guardo i parlem per allà, com que tenim accés totes les educadores.

Investigadora: Okay

[L'educadora dona el número de telèfon]

Investigadora: vale, calculo que més o menys l'estona de mitja hora no passa, per no entretenir als joves, i... perfecte

Educadora: entrevista per veure si es viable el projecte, no? Més o menys?

Investigadora: Sí, per saber la vostra opinió. Jo plantejaré tres preguntes i, més que res, serà un diàleg. Jo participaré com a... sense participar, els hi llançaré les preguntes i deixaré que...

Educadora: com a entrevistadora

Investigadora: I vosaltres aneu xerrant, i a partir de les respostes del focus analitzar les...

Educadora: vale... llavors, seria la mateixa entrevista per educadors i joves, o hi ha una per als educadors i una per als joves?

Investigadora: Si es fa el focus, les preguntes és comunes...

Educadora: Per tots...

Investigadora: Per tots...

Educadora: i seria aquesta mitja horeta i...

Investigadora: I si em quedés algun dubte, que necessites la perspectiva d'algun jove en concret, o alguna educadora o alguna altra professional d'aquí, doncs ja seria més d'agendar una altra reunió, m'amoldo i tot...

Educadora: això si que ho podríem fer per mail perquè sigui més fàcil per tu i per nosaltres...

Investigadora: Si, si... per això... Quan dic agendar és per fer-vos passar les preguntes i cap problema.

Educadora: vale, doncs, et dono el meu mail, per si de cas...

[L'educadora dona el seu correu]

Educadora: Vale, ja està... i en principi compte amb aquest dia i demà ho parlo... demà tenim reunió d'equip, els hi dic i si no et dic res compte aquest dia. Si veig que no es pot o el que sigui ja t'escriu i et proposo un altre...

Investigadora: Si vols t'envio ara un Whatsapp amb: hola, soc tal, el meu correu és tal

Educadora: El teu correu el tinc perquè me'l van reenviar, però el Whatsapp sí, que el correu a vegades no el mirem tan.

Investigadora: Vale, sí. Perfecte. Doncs moltes gràcies.

Educadora: A tu.

8.4 Focus Grup

8.4.1 Plantilla Consentiment informat

Yo, ..., mayor de edad, con DNI ....., actuando en nombre e interés propio o actuando en beneficio de ....., con DNI

.....

DECLARO QUE:

He recibido información sobre el trabajo final de grado universitario de “*Uso de fotografía y escritura para trabajar el autoconcepto*” para el que se solicita mi participación. He ntendido su significado, me han sido aclaradas las dudas y me han sido expuestas las acciones que se derivan del mismo. Se me ha informado de todos los aspectos relacionados con la confidencialidad y protección de datos en cuanto a la gestión de datos personales que comporta el proyecto y las garantías tomadas en cumplimiento de la Ley 15/1999 de Protección de Datos Personales.

Mi colaboración en el trabajo universitario es totalmente voluntaria y tengo derecho a retirarme del mismo en cualquier momento, revocando el presente consentimiento, sin que esta retirada pueda influir negativamente en mi persona en sentido alguno. En caso de retirada, tengo derecho a que mis datos sean cancelados del fichero del estudio.

DOY MI CONSENTIMIENTO A:

1. Participar en el trabajo final de grado universitario de: “*Uso de fotografía y escritura para trabajar el autoconcepto*”
2. Que el alumno de investigación ....**Paula Casaus Burgos**..... como investigador principal, pueda gestionar mis datos personales y difundir la información que el proyecto genere. Se garantiza que se preservará en todo momento mi identidad e intimidad, con las garantías establecidas en la ley 15/1999 de protección de datos y normativa complementaria.

En El Prat de Llobregat a 26 / 04 / 2023.

[FIRMA PARTICIPANTE]

[FIRMA DE LA/EL INVESTIGADOR/A]

8.4.2 Taula d'anonimització i taula de categorització

Nom	Edat	Anonimització
Zuleiman	14	Entrevistat/da 1
Hassan	12	Entrevistat/da 2
Wallit	14	Entrevistat/da 3
Elena	27	Entrevistat/da 4
Paula	27	Entrevistat/da 5
Wedy	15	Entrevistat/da 6
Hiba	17	Entrevistat/da 7

Categoria	Pregunta	Entrevistat/da 1	Entrevistat/da 2	Entrevistat/da 3	Entrevistat/da 4	Entrevistat/da 5	Entrevistat/da 6	Entrevistat/da 7
Autoconcepte	Quin dels conceptes és/són el/s més importants per tu? Per què?	“Familia, nacionalidad y actitud. Porque la familia es muy importante, la actitud también y la nacionalidad, refleja en la familia y la actitud.”	“Familia, nacionalidad.”	“Familia”	“Familia y actitud, però porque la actitud yo creo que es como un poco el motor, lo que te mueve, lo que vas haciendo tú en tu día a día. Y la familia, también amistades, la gente que te rodeas, que te ayuda o potencia esto que tú estás haciendo”	“Para mí lo más importante también es la familia. Dentro de familia entran amigos. Y ideología igual también. Porque al final son tus principios, Y la familia es que te recoger.”	“Familia”	“Actitud, porque creo que todo depende de cómo seas, de cómo eres”
Percepció social	Creus que la percepció que té la societat de la migració afecta l'autoconcepte d'una persona migrant? Per què?	“Creo que no, porque cómo actúe una persona es algo que puede cambiar o no, depende... Da igual que la gente crea que actúa así o actúa así. Pero puede ser que actúe de otra manera.”	-	“Depende de donde vengas.”	-	“Yo creo que a veces tenemos ideas de gente de otros países, que puede ser que hay países que están “mejor valorados o peor valorados”, y a lo mejor una persona ve a un chino por la calle y ya da por hecho X cosas que si ve a un inglés no las va a dar.”	“Yo creo que no tenga nada que ver, porque uno puede venir aquí a trabajar como si otro viene aquí a robar, como si otro viene aquí a tocarse los huevos. Yo creo que básicamente cada uno viene por algo, y que no todos son iguales.” “A veces se discrimina mucho, mira, este no está aquí, pero también muchas veces se les ayuda,”	“Depende de la situación. Si vas a un lugar que es demasiado racista a lo mejor tu actitud no será muy buena con ellos ni con nadie, porque pensarás que todo el mundo es racista y todo el mundo es malo. Pero si es buena gente, te tratan bien, pensarás que son buenos y que actuarás bien con ellos, al igual que ellos actúan contigo
Projecte	Si se't proposes participar en un projecte emprant la fotografia i l'escriptura per treballar l'autoconcepte, estaries interessat/da? Per què?	“Sí”	“Sí”	“Sí”	“Sí”	“Sí, sería super guai, yo creo. A lo mejor yo digo: ah, pues para mí el género, o la dentidad o lo que sea, se refleja de esta manera. Y a lo mejor viene X y dice: Ah. Y trae su foto y digo, pues mi foto y tu foto no tienen nada que ver, pero se ve claramente que... ¿Sabes? Y es guay, como ver... la visión de la otra persona. Y si lo acompañas de un escrito para que todo el mundo lo pueda entender, pues mejor.”	“Sí”	“Sí, la fotografía me gusta mucho. Hacer fotos y videos...”

8.4.3 Transcripció Focus Grup

Investigadora: Vale. Ahí está, estamos en medio. Pues antes de nada, para que se quede el sonido, es simplemente ir por ronda y decir el nombre y la edad. Y luego empezamos con las preguntas para así tener con qué asociar vuestra voz a luego...

[Educadores del centre pasan per davant la porta i saluden]

Investigadora: Pues quién quiera empezar.

Entrevistat 1: Me llamo Zuleiman y tengo 14 años.

Entrevistat 2: Me llamo Hasan y tengo 12 años.

Entrevistat 3: Me llamo Walid y tengo 14 años.

Entrevistat 4: Me llamo Elena y tengo 27.

Entrevistat 5: Me llamo Paula y tengo 27 años.

Entrevistat 6: Me llamo Wedy y tengo 15 años.

Entrevistat 7: Me llamo Hiba y tengo 17.

I: Encantada. Vale. Pues, antes que nada, todo lo que se vaya a decir por aquí, no espero que tengáis las mismas opiniones. Todo lo que se des... Aquella información que se saque va a ser solo para el trabajo, no se va a salir de aquí, más allá de lo escrito. Y en el trabajo no van a salir vuestros nombres ni nada, simplemente es ahora que me piden esto. Pero simplemente luego en el trabajo, si sale si algo que decís me parece interesante, que lo va a ser, simplemente va a salir pues esta persona, entrevistado uno, entrevistado dos, sin nombres ni nada. Entonces, no, que sepáis que se va a tratar así con...

E5: Luego, cuando acabe el trabajo, se lo pedimos para verlo.

I: Por supuesto...

E5: Y así veis en lo que habéis colaborado.

I: Y si hay críticas, por supuesto, estoy abierta a todas ellas. Vale, pues he traído esto. [es posa sobre la taula el material] Si lo queréis mirar. No sé si tenía que haber traído algo más. Vale, son ocho conceptos y la primera pregunta sería ¿cuál de ellos, ¿cuál de estos conceptos de aquí es importante para vosotros?

E5: Vale, te los leo, Walid. Ponen condición física...

E3: Familia

E5: Nacionalidad, profesión..

E2: Familia.

E6: Familia.

E5: Vale.

I: ¿Por qué? Puede ser más de uno, no tiene por qué ser uno. Pueden ser los que os... Los que consideréis que son más importantes para vosotros.

E2: Nacionalidad.

[Riures generals]

E5: ¿Por qué os reáis? Cada uno que diga lo que piense.

E7: Yo creo que actitud.

I: ¿Por qué?

E7: Yo creo que es importante tu actitud.

I: ¿Por qué?

E7: Es lo que es importante. ¿Cómo...? No entiendo. ¿Cómo...? ¿Cómo? ¿En qué aspecto la actitud?

I: En general.

E7: En general, sí, la actitud. La actitud, porque creo que todo depende de cómo seas, de cómo eres.

E1: Familia, nacionalidad y actitud.

I: ¿Por qué?

E1: Porque la familia es muy importante, la actitud también y la nacionalidad, pues la nacionalidad refleja la familia y la actitud.

E4: Muy bien.

E3: Lo mismo.

I: ¿lo mismo qué?

E5: Lo mismo que ha dicho el Zulí.

I: ¿no quieres añadir nada más?

E3: No, yo siento que no.

I: Vale.

E5: Para mí lo más importante también es la familia. Dentro de familia entran amigos, también, para mí. Y ideología igual también. Porque al final son tus principios, un poco. Y la familia es que te recoger.

E4: Yo estoy contigo, la verdad. Pero porque la actitud al final, yo creo que es como un poco el motor, no lo que te mueve, lo que vas haciendo tú en tu día a día. Y al final, familia, como Paula dice, también amistades, al final la gente que te rodeas, que te ayuda o potencia esto que tú estás haciendo.

E6: Lo mismo que ella.

I: Vale, la siguiente pregunta es si crees que la gente... Bueno, lo hago en primera persona, pero... Si crees que la opinión que tiene la gente sobre la migración afecta a cómo es la persona.

E3: Repite.

I: Si la opinión que tiene la sociedad sobre la migración, el concepto de migración, afecta cómo una persona migrante se puede sentir o puede ser.

E2: ¿qué es emigración?

I: Es cuando vienes de un país, de fuera, a otro.

E5: Te vas a otro país a vivir.

E6: ¿te vas o vienes?

E3: No, eso es emigración...

E5: Te vas de un país y te vas a vivir a otro.

E6: Es como si me voy, tipo, de este país me voy a otro, no es de otro venirme aquí. ¿No?

E3: Bueno, sí. Pero, ¿con papeles y todo?

E5: Da igual. Como sea. ¿No?

I: Sí, sí, sí.

E5: Que si creéis que la opinión que tiene la gente sobre la gente que viene de fuera a vivir aquí influye en la forma de ser de esas personas que vienen de fuera. La forma de ser o la forma de relacionarse con los demás.

E6: Yo creo que no tenga nada que ver, porque uno puede venir aquí a trabajar como si otro viene aquí a robar, como si otro viene aquí a tocarse los huevos. Yo creo que básicamente cada uno viene por algo, y que no todos son iguales.

E5: ¿y crees que eso puede afectar en clave a la persona y al círculo, en plan el cómo llega aquí?

E6: ¿el cómo llega aquí?

E5: El luego poder, dentro de la actitud que él traiga o esa persona traiga, el poder socializar aquí.

E6: A ver, yo creo que sería un poco difícil, ¿no? Un poquito, un poquito, porque es como que a veces como que se discrimina mucho eso, de que tal, mira, este no está aquí, mira otro no está aquí, pero también muchas veces se les ayuda, ¿no? Tal, necesitas algo, dímelo o algo, ¿sabes? Depende también. **E5:** Depende de la persona.

E6: Sí, depende con quién te encuentres, ¿sabes?

E7: Puedes repetir la pregunta.

E1: Sí, por supuesto. Que, si las... ¿Cómo ve la gente, a los que vienen de fuera o la gente que migra, puede afectar a cómo esa persona se ve a sí misma o se sienta o actúa en su día a día?

E7: Sí. Creo que depende.

E1: creo que no, porque cómo actúe una persona es algo que puede cambiar o no, depende de la... Da igual que la gente crea que actúa así o actúa así. Pero puede ser que actúe de otra manera.

E7: Yo pienso que depende de la situación. Si vas a un lugar que es demasiado racista. Pues a lo mejor tu actitud no será muy buena con ellos ni con nadie, porque pensarás que todo el mundo es racista y todo el mundo es malo. Pero si es buena gente, te tratan bien, pensarás que son buenos y que actuarás bien con ellos, al igual que ellos actúan contigo.

E5: O sea, depende de las experiencias que tengas tú con los demás.

E3: O depende de dónde vives.

I: ¿Depende de dónde...? Perdón.

E3: De vengo. Depende de dónde vengas. Por ejemplo, si yo soy ruso y viene uno ucraniano, pues no.

E4: Está bien, está bien.

I: ¿pero te vengas a referir a la situación en la que está actualmente o ¿de por sí? O sea, ahora sabiendo cómo está.

[Inaudible]

E5: No, pero está bien...

I: Si no me quieres contestar, no pasa nada.

E5: Porque yo creo que un poco sí que tienes razón, que a veces tenemos ideas de gente de otros países, que puede ser que hay países que están muy, entre comillas, mejor valorados o peor valorados, y a lo mejor una persona ve a un chino por la calle y ya da por hecho X cosas que si ve a un inglés no las va a dar. Entonces sí que creo que tienes razón, que lo has dicho bien.

I: Y la última sería sobre el trabajo en general. O sea, el trabajo que estoy haciendo es si se os propusiera a nivel individual, o a cada uno de vosotros, participar en el trabajo, en una actividad, utilizando la fotografía y la escritura para trabajar en el autoconcepto, si estaríais interesados en participar. Todo hipotético en el caso. O sea, que no se tiene que hacer. Pero si os llamaría la atención trabajar o participar en una actividad así.

E5: De fotografía y arte.

I: De fotografía y arte. Sí.

[E4 repeteix la pregunta a E3. Inaudible]

E5: No, está estudiando. Está haciendo a ver si este proyecto sería...

I: Viable, si sería útil.

E5: Si sería útil

I: Si tendría futuro. Si yo ahora viniese de fuera y dijera: hola! Vamos a hacer un proyecto y tenemos que utilizar una cámara de fotos y escribir un poco para trabajar el autoconcepto. ¿Si yo te lo digo así, de pronto, tu estarías interesado en participar?

E3: Sí.

I: ¿Por algún motivo en especial?

E3: No.

E5: O porque te gusta participar de normal.

E3: No.

E5: ¿Te gusta ayudar?

E3: Si.

E5: ¿Y los demás? ¿Os gustaría participar si se hiciera? ¿En un futuro?

E6: Pero que vengan a preguntarme, ¿cómo?

E5: Si viniera ella, imagínate, el año que viene, que le sale bien el trabajo y al final decide hacer la exposición esta, y viniera y dijera: oye, pues al final sí que quiero hacer lo de las fotos y los escritos. ¿Quién quiere participar? A ti te gustaría hacer fotos, ¿o no?

E6: ¿Yo hacer fotos?

I: Sí

E5: No hace falta que salga tu cara, puede ser... bueno, no lo sé...

I: No, no, no. Sería, por ejemplo, habéis dicho al principio que lo que os ha llamado la atención es la familia, la ideología, la nacionalidad... y digo, vale, pues de estas ideas que habéis sacado, el día que vine, o sea hoy, es hacer vosotros, desde vuestro punto de vista, vale, pues yo ahora te doy estas tres palabras y tú tienes que interpretarlas como quieras y hacer foto a lo que a ti te parezca lo que es para ti la familia, nacionalidad... identidad, que la hemos dicho...

E6: Vamos, lo que tenga relación con lo qué..

I: Para ti, totalmente para ti. Y después, de lo que se salga, de lo que tú hayas hecho, es hacer una exposición. Exponerlas todas en un... aquí o donde fuera... todas juntas y con pequeños escritos también a parte, con la foto, también lo que para ti significase, y que viniese gente de fuera a, simplemente, ver. Como si fuera un museo.

E6: Sí, estaría bien, sí.

E7: Yo sí.

E5: Tu seguro que sí.

I: ¿Por algún motivo en especial?

E7: La fotografía me gusta mucho. Hacer fotos y videos...

E1: Igual.

E3: Sí.

E2: Si.

E5: Sí, sería super guai, yo creo. Y creo que a lo mejor yo digo: ah, pues para mí el género, o la identidad o lo que sea, se refleja de esta manera. Y a lo mejor viene el Medy y dice: Ah. Y trae su foto y digo, pues mi foto y tu foto no tienen nada que ver, pero se ve claramente que... ¿Sabes? Y es guay, como ver... la visión de la otra persona. Y si lo acompañas de un escrito para que todo el mundo lo pueda entender, pues mejor.

[Risas. E5 mira a E4]

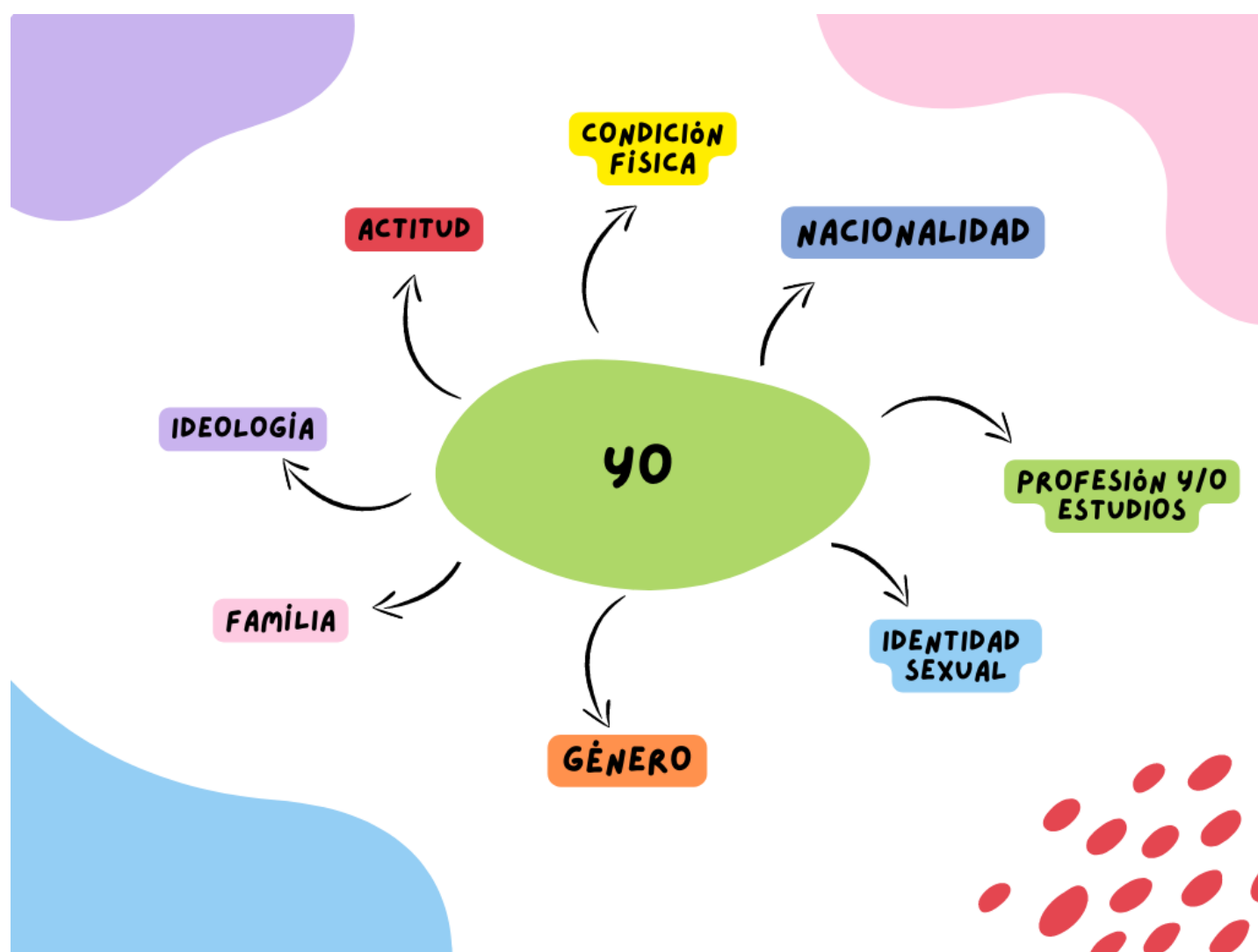
E5: ¿Más uno?

E4: Más uno. Sí, sí, sí.

I: Pues ya estaría. Es simplemente estas preguntas. ¿Alguien tienen alguna pregunta para mí? O si queréis comentar algo...

[Segueixen preguntes relacionades amb la situació actual d'estudi de l'investigadora i el bagatge educatiu. S'allarga uns minuts, s'agraeix la participació de tothom, les/els joves marxen i s'atura la grabació.]

8.5 Entrevista a una professional de SaóPrat

8.5.1 Presentació i material

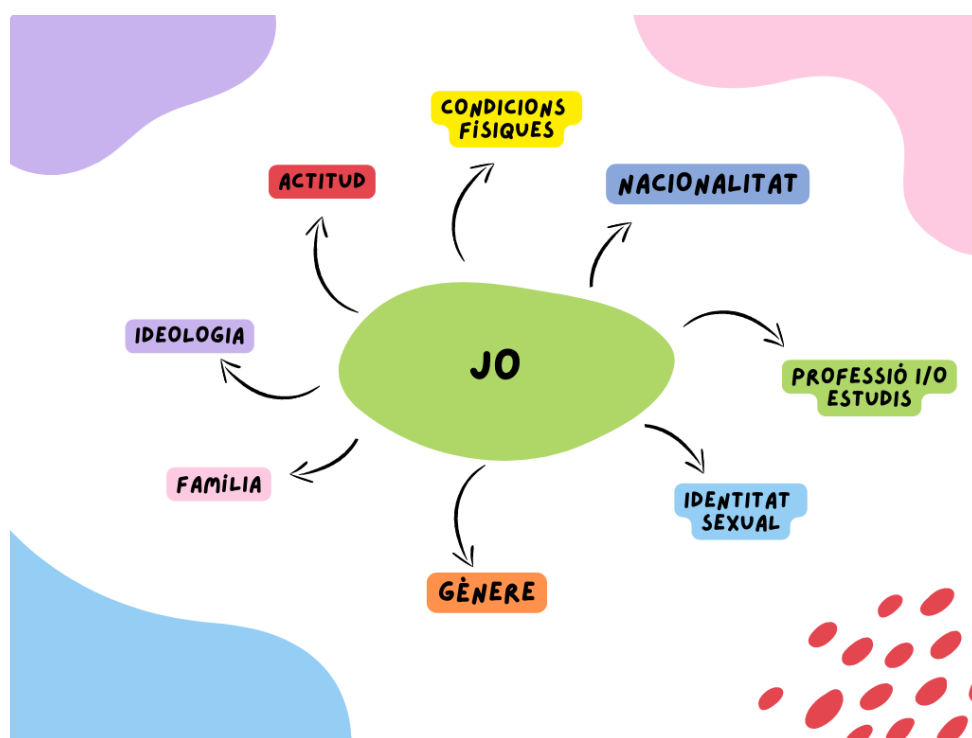
Hola!

em dic Paula Casaus i sóc una estudiant de 4rt de carrera d'Educació Social. Actualment, estic fent el meu Treball Final de Grau; aquest consisteix en la creació d'un projecte emprant la fotografia i l'escriptura per treballar l'autoconcepte de l'adolescència migrada.

Per aquest motiu, plantejo un seguit de preguntes per tal de conèixer amb més profunditat la tasca de Saó Prat i algun dels seus projectes, així com conèixer l'opinió de l'entitat envers la proposta de projecte que es planteja.

Prèviament a l'entrevista, agrair la col·laboració, el temps i l'espai que s'ha proporcionat. Així mateix, deixar clar que en cap moment es pretén jutjar o avaluar ni l'entitat, ni els projectes o les/els treballadors/es; amb aquestes preguntes, únicament, es pretén conèixer la tasca i l'opinió de la/les treballadora/es entrevistada/es i tractar la informació obtinguda amb el respecte, la confidencialitat i la rigorositat pertinent.

En el cas que l'entrevista es desenvolupi de manera presencial, per tal de poder recopilar el màxim d'informació possible, i amb l'autorització de la/les persona/es present/s, es col·locarà un dispositiu que enregistri l'àudio de la trobada i es farà una fotografia.

8.5.2 Preguntes

PERFIL I DADES PROFESSIONALS EN RELACIÓ A L'ENTITAT

- 1. Gènere:** Dona
- 2. Edat:** 27
- 3. Anys treballant en l'entitat:** 3 anys
- 4. Formació:** CFGS en educació infantil, grau en Pedagogia i màster en prevenció i tractament de la violència familiar.
- 5. Càrrec:** Subcoordinadora dels projectes educatius (Tallers de suport a l'èxit, Reforç educatiu i Bassa) i educadora referent del grup de Bassa post obligatòria.

SAÓPRAT – PROJECTES ARTÍSTICS**PROJECTES****1. Com a treballadora/es de SaóPrat, quin projecte destacades, dels 11 que hi ha?**

Penso que per la meva formació i els meus interessos els projectes que més s'ajusten als meus gustos són Bassa i PatiPami.

2. Quin tipus de projecte treballem dins de SaóPrat?

Treballem amb projectes de caràcter socioeducatiu principalment, tot i que cada un té el seu tarannà i els seus objectius. "Abarquem" totes les edats, des dels 3 anys fins a adults. Intentem sempre donar resposta a les necessitats de la població de la manera més interseccional possible.

3. Quins són els objectius i la metodologia d'aquest?

Com he dit abans, cada projecte té els seus objectius específics que donen forma al mateix, però a Saó tenim objectius comuns a tots els projectes com poden ser lluitar contra les desigualtats socials, afavorir la inclusió i treballar per aconseguir treure a les persones del cercle d'exclusió social.

4. Quins/es professional/s estan al càrrec?

Les persones que treballem a Saó Prat tenim diversos perfils i formacions com poden ser: Educació social, treball social, psicologia, pedagogia, psicopedagogia, mestres en educació primària...

5. Quina és la seva funció?

Acompanyar i orientar als i les participants en el seu procés durant l'estada al projecte, així com ajudar en el que calgui, empoderant-los i donant eines perquè siguin capaços de fer les coses de manera autònoma en un futur.

PERFIL USUARIS/ES

1. Quin és el perfil dels/les joves que assisteixen?

Són persones que es troben en situació de risc d'exclusió social pel motiu que sigui.

NECESSITATS DELS USUARIS/ES

1. Els/les joves manifesten alguna/es necessitat/s específiques? En cas afirmatiu dir quines.

En el cas de Bassa la necessitat més específica que mostren és sobretot el suport acadèmic així com l'escolta activa i la necessitat de trobar un espai segur on poder-se relacionar i demanar ajuda.

AUTOCONCEPTE

CONTINGUT

1. De les necessitats detectades, hi ha algunes relacionades amb l'autoconcepte?

Si, probablement si els i les joves que participen de l'espai tinguessin un autoconcepte més positiu, tindrien més facilitat a l'hora de relacionar-se amb la resta o de trobar un espai segur on demanar ajuda.

2. Es treballa l'autoconcepte dins del projecte? Si la resposta és afirmativa, com?

Si, treballem l'autoconcepte a partir de tutories individuals, les dinàmiques grupals que es creen a l'aula durant les sessions de Bassa o als tallers i activitats que oferim com per exemple el que vam fer el trimestre passat "artteràpia" entre d'altres.

REALITAT SOCIAL

1. Consideres/eu que la perspectiva social d'avui dia afecta el desenvolupament de l'autoconcepte?

Sense cap mena de dubte, sembla que cada cop hi ha més prejudicis cap a les persones en situacions desfavorides i això inevitablement afecta l'autoconcepte. D'altra banda, tot i que cada cop la salut mental està més a l'ordre del dia, cal posar més professionals de manera gratuïta perquè tothom tingui les mateixes oportunitats d'assistir i poder tractar aquests temes. En el moment que això canviï, notarem un canvi en la nostra societat cap a millor.

ACOMPANYAMENT DE L' EDUCADOR/A

1. Quin pot ser el rol de l'educador/a en l'acompanyament durant el procés de desenvolupament de l'autoconcepte? Amb quines dificultats es pot trobar?

El rol de l'educador o educadora en aquest cas és acompanyar, escoltar, empoderar, animar i sobretot intentar fer conscient a la persona amb la qual treballem de les coses que és capaç i que

fa bé. Molts dels i les joves que assisteixen a Bassa venen desmotivats amb els estudis o no troben la necessitat d'estudiar perquè en la seva vida personal tenen altres situacions complicades que els hi angoixen. Si una persona no està bé emocionalment, difícilment tindrà èxit educatiu. Per tant, la nostra tasca principal és acompanyar en aquest procés i en cas de ser necessari fer derivacions a altres serveis per tal de treballar plegats i poder donar eines al o la jove per poder donar resposta a les seves necessitats.

2. Quines eines es té a l'entitat per treballar l'autoconcepte? Consideres/eu que són suficients?

Doncs treballem l'autoconcepte a través de les tutories individuals, les dinàmiques grupals i les activitats que oferim, que naixen de les necessitats pròpiament expressades pels joves o detectades per les educadores. També treballem l'autoconcepte amb el treball en equip que duem a terme amb altres agents implicats en el cas, amb els qui compartim informació i treballem amb una mateixa mirada que sempre està enfocada en donar resposta a les necessitats del/la jove.

Fent referència a la segona pregunta, penso que les eines per treballar l'autoconcepte mai són suficients, sempre pot haver-hi més i treballar-lo de mil maneres diferents totes igual d'importants.

ART COM A EINA

1. En el context de Saó, i per a uns usuaris com en el projecte Bassa, consideres/eu que l'art és una bona eina per a treballar l'autoconcepte? Per què?

Sí que penso que és una bona eina. El perfil de joves que tenim a Bassa són persones a les quals els hi agrada molt expressar-se de diferents maneres, els hi agrada molt col·laborar en el que puguin i sempre que oferim alguna cosa relacionada amb l'art es motiven molt.

2. Consideres/eu que l'ús de la fotografia, com a recurs, podria ser beneficiós a l'hora de treballar l'autoconcepte? De quina manera?

Qualsevol expressió artística és un bon recurs per treballar l'autoconcepte, a més a més, la fotografia és quelcom que està a l'ordre del dia. Per tan penso que sí que és un recurs beneficiós.

Penso que el projecte que plantejes tu en aquest treball seria una bona manera de treballar l'autoconcepte. És una manera "novedosa" alhora que motivadora pels i les joves. Podrien aprendre tècniques de fotografia que després podrien posar en pràctica en el seu dia a dia si els

hi ve de gust i a la vegada estarien treballant l'autoconcepte de manera transversal en tot el procés.

3. Consideres/eu que l'ús de l'escriptura, com a recurs, podria ser beneficiós a l'hora de treballar l'autoconcepte? De quina manera?

Com he comentat abans, penso que qualsevol expressió artística és una bona manera de treballar l'autoconcepte.

4. Creus que un projecte que empri la fotografia i l'escriptura com a eina socioeducativa per treballar l'autoconcepte, tindria èxit amb joves i/o adolescents en situació de migració?

Penso que podria tenir molt d'èxit sempre que les persones que participin en el projecte tinguin interès per la fotografia i l'escriptura. Quan alguna cosa ens interessa, i m'incloc, tots ens motivem més, posem més de la nostra part perquè surti bé i treure-li tot el suc possible.

5. Dels axiomes de l'autoconcepte –il·lustració adjuntada en la segona pàgina-, quins consideres/eu que són els més importants a l'hora de poder desenvolupar-lo en un projecte.

Penso que tots són importants, si no tenim en compte algun, deixem de banda la interseccionalitat. Com tu vas fer a la dinàmica amb els i les joves [focus grup], és important que cada un pugui escollir quins són els més importants per ells/es i a partir d'aquí treballar sense perdre de vista els que no ha mencionat, que també tenen cabuda en la pluralitat de la persona.

8.6 Cronograma

	Gener				Febrer				Març				Abril				Maig				Juny			
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
TASQUES																								
Contacte amb SaóPrat	■																							
Demandar subvencions		■																						
Presentar projecte			■																					
Calendarització de les trobades				■																				
Preparació del taller de fotografia					■	■																		
Taller de fotografia						■	■	■	■	■														
Avaluació taller de fotografia										■														
Preparació del taller d'escriptura											■	■												
Taller d'escriptura												■	■	■	■	■								
Avaluació taller d'escriptura																	■							
Preparació d'exposició																	■	■	■	■				
Exposició																					■	■	■	■
Avaluació exposició																						■		
Xarxes socials					■	■		■		■		■		■		■		■		■		■		
Avaluació final del projecte																							■	■

Pre-Projecte	■
Presentació	■
Preparació	■
Tallers	■
Avaluació	■
Xarxes socials	■

8.7 Pressupost

INGRESSOS		DESPESES	
Concepte	Total	Concepte	Total
SUBVENCIONS		PERSONAL	
<i>Art for Change – Fundació “La Caixa”</i>	25.000€	Educadora social	8.755,2€ (1.459,2€/mes)
		Fotògraf/a	600€ (60€/hora)
		Escriptor/a	600€ (60€/hora)
		MATERIAL FUNGIBLE	
		500 Bolígrafs	96,2€ (0,19€/unitat)
		10 Llibretes	94,8€ (9,48€/unitat)
		200 Fulls DIN A4	9,8€ (4,90€/unitat)
		MATERIAL NO FUNGIBLE	
		5 Càmera de fotos –Lloguer mensual-.	324,5€ (64,9€/unitat)
		Impressora ¹	0€
		Ordinador/s ¹	0€
		Telèfon mòbil ²	0€
		EXPOSICIÓ	
		28 Fotografies (50cm x 40 cm) + vinil + cartell	558,65 € (18,62 €/unitat)
		Begudes + <i>snaks</i>	100€
		IMPREVISTOS	
			1.113,92€
TOTAL		TOTAL	
+ 25.000€		- 12.253,07€	
BALANÇ			
+ 12.746,93€ → DESTINATS a millores per a una segona execució del projecte.			

- 1- Cedit per l'Associació SaóPrat
- 2- Cada jove té el seu telèfon personal

8.8 Activitats del projecte

Activitat 1 - Taller de fotografia

Títol: A través de l'objectiu.

Usuaris: Un grup de 5 joves, d'entre 12 i 17 anys del projecte Bassa de l'Associació Saó Prat.

Objectius:

- **Objectiu general:**
  - Adquirir coneixements sobre el funcionament bàsic d'una càmera.
  - Treballar l'autoconcepte a través de la fotografia
- **Objectius específics**
  - Treballar conceptes de composició i enquadrament.
  - Conèixer els diferents punts de vista, plànols, formats.
  - Comprendre les funcions i configuracions d'una càmera.

Temporalització: 5 sessions de 2h cadascuna. Dimarts de 15h a 17h.

Espai: Associació Saó Prat

Recursos:

- **Materials:**
  - 5 càmeres fotogràfiques.
- **Humans:**
  - Un/a fotògraf/a que imparteixi la formació.
  - Una educadora de referència de l'associació Saó Prat.
  - Una educadora en qualitat d'investigadora.

Continguts:

Mitjançant la composició, l'enquadrament o els diferents punts de vista, plànols i formats s'aprendran quins són els elements principals d'una càmera i quines són les opcions de control de l'eina, ajustos d'exposició i d'imatge per fer una aproximació creativa al món de la fotografia.

Metodologia:

La metodologia del taller serà de caràcter mixta. És a dir, la sessió setmanal es dividirà en dues parts; la primera hora es dedicarà a l'explicació de conceptes d'una manera més teòrica i la següent hora se sortirà al carrer per posar en pràctica els coneixements per no quedar-se només en el pla teòric. Per tant, aquesta metodologia serà activa-participativa i demostrativa-explicativa.

Descripció:

El tractar-se d'una activitat impartida per un professional exterior a l'associació Saó Prat, és important que les persones participants estiguin totalment informades de tot el que es preveu fer. Així doncs, en un inici, l'educadora en funció d'investigadora, coordinada amb la/el professional que impartirà la formació, explicarà a les/els joves la guia de l'acció formativa, emprant els mitjans didàctics necessaris per transmetre els conceptes teòrics i la pràctica corresponent per fomentar l'assimilació del contingut. Es buscarà, en tot moment, la participació de les/els joves a les classes i la seva implicació activa en les activitats proposades per tal de generar una bona comunicació entre el grup.

Des del primer dia les/els joves coneixeran a programació didàctica del taller, els objectius, continguts, metodologia, criteris i finalitats de la formació. A tot això, s'ha d'afegir el component pràctic, amb la posada en pràctica de tots els conceptes i materials que s'han ensenyat.

La primera sessió serà introductòria, s'explicarà a les/els joves l'objectiu del taller, la metodologia que s'utilitzarà i els continguts que es pretenen ensenyar. A més a més, en aquesta sessió s'establiran els compromisos a continuar durant el transcurs de les sessions –implicació, motivació, respecte, comunicació-. Les sessions posteriors, la/el fotògrafa impartirà la formació teòrica per després passar a la pràctica.

Les dues últimes sessions, es dedicaran a pensar i elaborar les fotografies per a l'exposició; aquestes fotografies seran la representació individual dels conceptes acordats durant el Focus Grup –família, nacionalitat, actitud i ideologia- a més a més d'un concepte extra: l'autopercepció –aquest últim concepte és traduirà en un autoretrat-. També es faran imatges de tot el procés per penjar-les a les xarxes socials –veure activitat 3-.

En l'última sessió s'entregarà un qüestionari d'avaluació de la qualitat de la formació i el grau de satisfacció de les/els joves envers aquesta.

Avaluació:

- **Tipus d'avaluació:** Qualitativa
- **Objectius de l'avaluació:**
  - Conèixer si s'han assolit els objectius establerts inicialment.
  - Conèixer l'opinió de les/els joves participants envers el taller.
- **Instruments d'avaluació:** Qüestionari

Activitat 2 - Taller d'escriptura

Títol: Escrivim la nostra versió.

Usuaris: Un grup de 5 joves, d'entre 12 i 17 anys del projecte Bassa de l'Associació Saó Prat.

Objectius:

- **Objectiu general:**
  - Conèixer les tècniques i figures clau de la creació literària.
  - Treballar l'autoconcepte a través de l'escriptura.
- **Objectius específics**
  - Iniciar-se en tècniques narratives bàsiques.
  - Descobrir la importància de l'ús correcte del llenguatge.
  - Trobar un estil propi.

Temporalització: 5 sessions de 2h cadascuna. Dimarts, de 15h a 17h

Espai: Associació Saó Prat.

Recursos:

- **Materials:**
  - 5 Llibretes
  - 5 Bolígrafs
- **Humans:**
  - Un/a escriptor/a encarregada/at que imparteixi la formació
  - Una educadora de referència de l'associació Saó Prat.
  - Una educadora en qualitat d'investigadora.

Continguts:

Realitzar una introducció als conceptes bàsics de la narrativa, conèixer i aprendre tècniques creatives per atrapar a la/el lector/a –intriga, equívoc, monòleg interior, intertextualitat...-, com construir personatges, com manipular el temps i com descriure espais i crear atmosferes.

Metodologia:

La metodologia del taller serà de caràcter mixta. És a dir, la sessió setmanal es dividirà en dues parts; la primera hora es dedicarà a l'explicació de conceptes d'una manera més teòrica i la següent hora se sortirà al carrer per posar en pràctica els coneixements per no quedar-se només en el pla teòric. Per tant, aquesta metodologia serà activa-participativa i demostrativa-explicativa.

Descripció:

En tractar-se d'una activitat impartida per un professional exterior a l'associació Saó Prat, és important que les persones participants estiguin totalment informades de tot el que es preveu fer. Així doncs, en un inici, l'educadora en funció d'investigadora, coordinada amb la/el professional que impartirà la formació, explicarà a les/els joves la guia de l'acció formativa, emprant els mitjans didàctics necessaris per transmetre els conceptes teòrics i la pràctica corresponent per fomentar l'assimilació del contingut. Es buscarà, en tot moment, la participació de les/els joves a les classes i la seva implicació activa en les activitats proposades per tal de generar una bona comunicació entre el grup.

Des del primer dia les/els joves coneixeran a programació didàctica del taller, els objectius, continguts, metodologia, criteris i finalitats de la formació. A tot això, s'ha d'afegir el component pràctic, amb la posada en pràctica de tots els conceptes i materials que s'han ensenyat.

La primera sessió, serà introductòria, on s'explicarà a les/els joves l'objectiu del taller, la metodologia que s'utilitzarà i els continguts que es pretenen ensenyar. A més a més, en aquesta sessió s'establiran els compromisos a continuar durant el transcurs de les sessions –implicació, motivació, respecte, comunicació-. En les sessions posteriors la/el escriptor/a impartirà la formació teòrica per després passar a la pràctica.

Les dues últimes sessions, es dedicaran a pensar i elaborar els escrits per a l'exposició; escrits que acompanyaran les fotografies realitzades en el taller anterior –veure activitat 1- on les/els joves redactaran un breu escrit explicant el significat de la fotografia en relació amb el concepte que s'ha volgut representar –família, nacionalitat, actitud, ideologia i autopercepció-. Durant el desenvolupament d'aquesta activitat es faran fotos de tot el procés per penjar-les a les xarxes socials –veure activitat 3-. En l'última sessió s'entregarà un qüestionari d'avaluació de la qualitat de la formació i el grau de satisfacció de les/els joves envers aquesta.

Avaluació:

- **Tipus d'avaluació:** Qualitativa.
- **Objectius de l'avaluació:**
  - Conèixer si s'han assolit els objectius establerts inicialment.
  - Conèixer l'opinió de les/els joves participants envers el taller.
- **Instruments d'avaluació:** Qüestionari.

Activitat 3 – Difusió de l'exposició

Títol: Extra, extra!

Usuaris: Un grup de 5 joves, d'entre 12 i 17 anys del projecte Bassa de l'Associació Saó Prat.

Objectius:

- **Objectiu general**
  - Difondre el dia, hora i lloc de l'exposició.
- **Objectius específics**
  - Elaborar el cartell descriptiu que encapçalarà l'exposició.
  - Publicar informació detallada sobre la exposició a les xarxes socials.
  - Crear i distribuir *flyers* circulars amb la informació de l'exposició.

Temporalització: 4 sessions de 2h cadascuna. Dimarts de 15h a 17h.

Espai: Sala habilitada de l'Associació Saó Prat.

Recursos:

- **Materials**
  - Ordinadors –cedits per Saó Prat-.
  - Telèfons mòbils connectats a la xarxa.
  - Impressora.
- **Humans**
  - Una educadora de referència de l'associació Saó Prat.
  - Una educadora en qualitat d'investigadora.

Continguts

- Es pensarà, entre totes/tots les/els joves un cartell per encapçalar l'exposició.
- Crear *flyers* o circulars per difondre la informació de l'exposició –dia, hora, lloc-.
- Crear un perfil a alguna xarxa social per tal d'anar compartint l'experiència i els progressos que es vagin fent –imatges del procés de les activitats 1, 2 i 4-, i aprofitar aquest perfil per fer publicitat de l'exposició.

Metodologia

La metodologia que s'empra és purament pràctica, ja que són les/els joves qui elaboraran tot el material, amb l'ajuda de les educadores.

Descripció

Aquesta activitat s'haurà de començar l'inici del projecte, ja que el procés de difusió no consistirà només en exposar el dia, hora i lloc de l'exposició, sinó que serà una manera de crear una memòria de tot el procés del projecte. Així doncs, a l'inici del projecte, un cop explicades totes les activitats, a principis de febrer –d'acord amb el cronograma (Vagueu ANNEX 6), s'haurà de crear un perfil a una xarxa social –Instagram, Tik Tok, Facebook...- que serà gestionat per les/els joves. La idea és que aquest perfil a les xarxes socials es vagi actualitzant amb els avenços i processos que es vagin esdevenint. Per a l'exposició s'han d'elaborar:

- Un cartell que encapçalarà l'exposició ha de tenir la informació bàsica del “perquè” de l'exposició i que s'ha volgut treballar i que s'espera d'aquesta. El cartell haurà de presentar-se en format DIN A1.
  - Un cartell amb el títol de l'exposició, l'hora i durada d'aquesta, els logos de les col·laboracions i els noms de les persones responsables.
  - Un *baner* amb el títol de la exposició, que s'imprimirà en format vinil per enganxar-se a la porta de l'entrada de l'exposició.
  - Un QR que enllaci amb el perfil a les Xarxes Socials.
- La impressió d'aquests elements estarà al càrrec del Centre Cívic Jardins de la Pau.

Per a l'elaboració dels cartells i els *flyers* o circulars es recomana utilitzar la plataforma “Canva.com”, ja que és una pàgina que ofereix moltes possibilitats i és molt intuïtiva a l'hora de fer-la servir.

Com es vol preservar i fomentar l'autonomia i capacitat de decisió de les/els joves, es deixarà que aquestes/ts prenguin la decisió de com es volen organitzar per fer les tasques –per comissions, totes/ts juntes...-. Un cop decidida l'organització interna de les/els joves, es passarà a elaborar tot el material que es necessita per la difusió.

Avaluació

- **Tipus d'avaluació:** Qualitativa.
- **Objectius de l'avaluació:**
  - Conèixer si s'han assolit els objectius establerts inicialment.
  - Conèixer l'opinió de les/els joves participants envers el taller.
- **Instruments d'avaluació:** Qüestionari.

Activitat 4 - Exposició fotogràfica

Títol: Ja som aquí, ja hem arribat.

Usuaris: Un grup de 5 joves, d'entre 12 i 17 anys del projecte Bassa de l'Associació Saó Prat.

Objectius:

- **Objectiu general**
  - Sensibilitzar, a través de la mirada de les/els joves, els sentiments que es transmeten a partir de les imatges i escrits.
- **Objectius específics**
  - Muntar l'exposició.
  - Compartir amb les/els espectadores/ors la realitat individual de les/els joves.

Temporalització: Dia concret pendent per pactar amb el Centre Cívic Jardins de la Pau –inici de juny-.

Espai: Centre Cívic Jardins de la Pau.

Recursos:

- **Materials**
  - Fotografies fetes per les/els joves.
  - Escrits fets per les/els joves.
  - Cartell descriptiu que encapçalarà l'exposició.
  - Cartell amb el títol de l'exposició, l'hora i durada d'aquesta, els logos de les col·laboracions i els noms de les persones responsables
  - *Baner*
  - QR de les Xarxes Socials
  - *Snaks* i begudes.
- **Humans**
  - Una educadora de referència de l'associació Saó Prat.
  - Una educadora en qualitat d'investigadora.

Continguts:

Un cop realitzats els tallers de fotografia i escriptura –veure activitats 1 i 2-, feta la publicitat i difusió de l'exposició –veure activitat 3-, es reservarà una data acordada amb el Centre Cívic Jardins de la Pau per exposar les fotografies.

Metodologia

La metodologia que s'empra en l'exposició de fotografies totalment pràctica, ja que seran les/els pròpies joves les quals s'encarregaran de presentar el projecte, en l'àmbit general, i respondre a les preguntes de les/els consumidors/es de l'art.

Descripció

El dia assenyalat, les/els joves arribaran al Centre Cívic Jardins de la Pau dues hores abans de l'hora de l'exposició per muntar i col·locar tot el material. Les imatges de totes/tots les/els joves s'agruparan per temes –família, nacionalitat, actitud i ideologia i autopercepció- i es distribuïran per l'espai, de manera que quedin per seccions.

A més a més, cada jove haurà de signar cadascuna de les seves obres. Perquè tothom segueixi el mateix format, cada imatge haurà d'anar acompanyada amb un cartell descriptiu que contingui: el nom de l'autor/a, el títol de l'obra i la descripció d'aquesta –el text redactat al taller d'escriptura-. Es prepararà una taula a part amb les begudes i *snaks*.

A l'hora acordada, quan hagi arribat la gent, l'educadora en funció d'investigadora donarà per inaugurada l'exposició, agraint la participació de les/els participants, a l'associació per cedir l'espai i a les persones que han vingut a veure l'exposició per dedicar-hi temps. Després, es donarà pas a algun/a jove, perquè expliquin quin i com ha estat el procés, explicant breument la seva experiència en primera persona. Un cop escoltat el testimoni de les/els joves, les persones convidades passarien a contemplar les obres i escrits, i les/els joves respondrien les possibles preguntes.

A l'hora acordada per finalitzar, s'acomiadaria l'exposició, novament s'agrairia l'assistència i participació de tothom i es conclouria l'acte. Abans de marxar es desmuntaria la taula d'*snaks*.

Les obres es quedarien al Centre Cívic durant el període de temps establert –tot juny- i el dia acordat per desmuntar-ho tot, les/els joves es tornarien a trobar al Centre Cívic per retirar les fotografies i cadascun/a d'elles s'enduria les seves creacions.

Avaluació

- **Tipus d'avaluació:** Qualitativa.
- **Objectius de l'avaluació:**
  - Conèixer si s'han assolit els objectius establerts inicialment.
  - Conèixer l'opinió de les/els joves participants envers l'exposició.

Instruments d'avaluació: Qüestionari.

8.9 Avaluació del projecte

Objectius:

- Saber si s'han realitzat totes les fases d'un projecte.
- Conèixer si s'han seguit els criteris establerts.
- Analitzar si el projecte és viable.

ÍTEMS	MOLT	BASTANT	POC	GENS
Recollida d'informació				
S'ha obtingut la informació necessària per la realització del projecte				
S'ha cercat la informació a fonts fiables				
S'ha sintetitzat la informació obtinguda				
S'ha trobat un ventall ampli d'informació				
La informació obtinguda ha estat útil pel projecte				
Anàlisi de necessitats				
Ha estat fàcil detectar necessitats				
Ha sigut útil el diari de camp				
Ha sigut útil elaborar la taula de categorització				
Ha sigut útil el <i>Focus Grup</i>				
Ha sigut útil l'entrevista a les professionals de Saó				
Delimitació del problema				
S'ha pogut delimitar el problema a partir de l'anàlisi de necessitats				
Llista de necessitats				
S'ha utilitzat la delimitació del problema per extreure una llista de necessitats				
S'han extret necessitats reals				
S'han extret necessitats assolibles				
Objectius				
S'ha definit l'objectiu general				
S'han elaborat objectius específics				
S'han seleccionat objectius realistes				

S'han escollit objectius assumibles				
S'han assolit els objectius plantejats				
Localització				
La localització és útil pel projecte				
S'han seleccionat aules suficientment grans				
L'espai seleccionat compte amb els equipaments necessaris				
Usuaris				
S'han seleccionat usuaris adequats a les necessitats de la temàtica				
Els usuaris es mostren interessats amb el projecte				
Temporalitat				
S'ha creat un cronograma				
S'ha seguit a temporalitat del cronograma				
Hi ha hagut complicacions per seguir el cronograma				
Recursos: humans, personals i econòmics				
Els recursos han estat suficients				
Els professionals han complert amb els requisits establerts				
Les tasques han estat repartides segons la formació				
Els recursos materials han estat suficients				
Els recursos materials han estat útils				
S'ha pogut finançar el projecte				
Activitats				
Els usuaris han participat en les activitats plantejades				
S'ha fet ús del material seleccionat				
Les activitats s'han seguit com estipulava el cronograma				
Les activitats han estat dissenyades en funció de les característiques de les/els usuàries/s				
El nombre d'activitats ha estat suficient				
Promoció i difusió				

S'ha difós la informació a través d'una pàgina web				
S'ha aconseguit difusió a través del <i>flyer</i>				
S'ha aconseguit difusió a través d'Instagram				
S'ha intercanviat informació a través d'email				